

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2011

Bytom 2012

Zgodnie z zapisem art. 12a ust. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (jedn. tekst: Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263) pragnę przedstawić Państwu informacje o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za 2011 rok. Na ocenę stanu sanitarnego składają się wyniki prowadzonych działań kontrolnych i nadzorowych w większości popartych dowodami w postaci przeprowadzonych badań.

Misją Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest dążenie do osiągnięcia pożądaných norm zdrowotnych poprzez podjęcie działań umożliwiających zachowanie lub przywracanie bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi, a także mające na celu identyfikację i oszacowanie skali zagrożeń, inicjowanie i organizowanie skoordynowanego nadzoru i kontroli służących zapobieganiu wszelkim zagrożeniom fizycznym, chemicznym i biologicznym, zachowaniu i umacnianiu zdrowia zbiorowości oraz kształtowaniu w tym zakresie odpowiednich podstaw i zachowań.

Zdrowie człowieka uzależnione jest od kombinacji czynników, z których można wyróżnić między innymi: styl życia, środowisko fizyczne (naturalne i stworzone przez człowieka) oraz społeczne życia, nauki i pracy, a także działania służby zdrowia. Dla oceny stanu warunków zdrowotnych ludności powiatu tarnogórskiego istotne znaczenie mają te elementy otoczenia, które związane są z masową i długotrwałą ekspozycją na czynniki patogenne,

jak np.:

- żywność, której zanieczyszczenia chemiczne i mikrobiologiczne implikują istotne skutki zdrowotne,
- woda przeznaczona do spożycia ludzi, która może być źródłem groźnych zakażeń lub zatruć,
- środowisko pracy, w którym występują czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia,
- stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych, zakładów opieki zdrowotnej, placówek nauczania i wychowywania i innych obiektów użyteczności publicznej.

Liczę, że ocena przygotowana przez kierowników komórek organizacyjnych tut. Stacji spotka się z Państwa zainteresowaniem, gdyż odzwierciedla różnorodność tematyki zagadnień z życia codziennego mieszkańców powiatu tarnogórskiego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawując bieżący i zapobiegawczy nadzór sanitarny, prowadząc szeroko rozumianą działalność oświatowo-zdrowotną oraz przedsięwzięcia z zakresu promocji zdrowego stylu życia stara się zaspakajać oczekiwania mieszkańców.

Spis treści:

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.....	5
1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych.....	5
2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych.....	8
3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego.....	8
Wnioski.....	8
II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	10
1. Stan sanitarny szpitali.....	10
2. Stan sanitarny zakładów opiekuńczo- leczniczych.....	12
3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych.....	12
4. Stan sanitarny prywatnych gabinetów lekarskich.....	14
Wnioski.....	15
Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	16
III.	
1. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów.....	17
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych.....	30
3. Działania doraźne w ramach systemu RASFF i inne.....	30
4. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami.....	31
5. Interwencje.....	31
Wnioski.....	32
IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia oraz wody do kąpieli.....	34
1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę.....	34
2. Ocena jakości wody w basenach i kąpieliskach.....	40
3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego.....	41
V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk.....	42
1. Ocena obiektów użyteczności publicznej.....	42
2. Ocena stanu sanitarnego basenów kąpielowych.....	46
3. Akcje i współpraca z innymi jednostkami.....	46

Wnioski.....	47
VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych.....	48
1. Stan sanitarny placówek.....	49
2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia.....	51
3. Dożywianie dzieci i młodzieży.....	53
4. Profilaktyczna opieka zdrowotna.....	53
5. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży.....	54
6. Interwencje.....	54
Wnioski.....	54
VII. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.....	56
1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy.....	56
2. Choroby zawodowe.....	62
3. Interwencje.....	63
Wnioski.....	63
VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	65
IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	69
X. Działalność interwencyjna.....	79
XI. Działalność laboratoryjna.....	80

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2011 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono łącznie **803** wywiady epidemiologiczne w ogniskach chorób zakaźnych.

Na podstawie analizy zachorowań na niektóre choroby zakaźne w 2011r. w porównaniu z rokiem 2010 zaobserwowano nieznaczny wzrost zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby.

W 2011 roku zarejestrowano ogółem 5 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby, tj. o 4 zachorowania więcej niż w roku poprzednim. Zarejestrowano 3 zachorowania na wzv typu A i 2 zachorowania na wzv typu C, nie notowano zachorowań na wzv B. Wzrost nastąpił w liczbie zachorowań na wzv A, porównując do poprzedniego roku, kiedy nie było zachorowań na wzv tego typu.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową w 2011 r. zarejestrowano 19 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką *Salmonella* – o 7 przypadków więcej niż w roku ubiegłym, nie rejestrowano przypadków zakażeń pozajelitowych wywołanych przez pałeczki *Salmonella*.

Zarejestrowano spadek innych bakteryjnych zakażeń jelitowych o 21 przypadków, (w 2011 r. – 3 zachorowania), natomiast wzrost innych bakteryjnych zatruc pokarmowych o 82 przypadki (w 2011 r. – 211 zachorowań), wirusowych zakażeń jelitowych o 33 przypadki (w 2011r. – 192 zachorowania), a także biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu o 28 przypadków (w 2011r. – 57 zachorowań).

Obserwowany jest wzrost liczby zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych innych i nie określonych, w związku z tendencją ograniczania przez szpitale badań diagnostycznych mających na celu identyfikację czynnika etiologicznego.

W 2011 r. wystąpiło 8 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, w których łącznie narażone były 824 osoby, natomiast zachorowało 90 osób.

Porównując do roku ubiegłego ilość ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową spadła o 2 przypadki.

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową wystąpiły w:

- oddziałach szpitalnych - 2 ogniska, narażonych było łącznie 690 osób, zachorowały 63 osoby, nie było zakażeń bezobjawowych. W jednym przypadku ustalono czynnik etiologiczny zachorowań - zakażenia zostały wywołane przez rotawirusy, natomiast w drugim przypadku czynnika nie określono, zachorowania zakwalifikowano jako wirusowe zakażenia jelitowe nie określone,
- zakładzie pracy – 1 ognisko, narażone były 92 osoby, zachorowało 5 osób. Nie ustalono czynnika etiologicznego, zachorowania zostały zakwalifikowane jako wirusowe zakażenia jelitowe nie określone,
- mieszkaniach prywatnych – 5 ognisk, narażone były łącznie 42 osoby, zachorowały 22 osoby, nie było zakażeń bezobjawowych.

W 2 ogniskach czynnikiem etiologicznym zachorowań była *Salmonella*, w tym w jednym przypadku typ enteritidis, natomiast w drugim przypadku – typ Stanley. Nie ustalono nośnika zatrucia. W pozostałych 3 ogniskach czynnika etiologicznego nie ustalono, zachorowania zakwalifikowano jako inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone.

W grupie chorób wieku dziecięcego zanotowano wzrost liczby zachorowań na:

- ospę wietrzną - o 280 przypadków (w 2011 r. – 867 zachorowań),
- świnkę – o 2 przypadki (w 2011 r. – 9 zachorowań),

natomiast zaobserwowano spadek zachorowań na płonicę – o 8 przypadków (w 2011 r. – 18 zachorowań).

Liczba zachorowań na różyczkę utrzymuje się na takim samym poziomie jako w roku ubiegłym – zarejestrowano 9 zachorowań.

W roku 2011 wzrosła liczba zachorowań na krztusiec – o 6 przypadków w porównaniu do roku ubiegłego, zarejestrowano 10 przypadków.

Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na odrę.

Ilość zachorowań na boreliozę wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 2 przypadki (w 2011 r. – 61 zachorowań).

Zanotowano niewielki wzrost liczby osób szczepionych przeciwko wściekliźnie narażonych na zachorowanie w skutek pokąsania przez zwierzęta – o 5 przypadków w porównaniu z rokiem ubiegłym, w 2011 r. przeciwko wściekliźnie po ekspozycji zaszczepiono 21 osób.

W grupie zapaleń opon mózgowych i mózgu zarejestrowano niewielki wzrost zachorowań na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu o 1 przypadek (w 2011 r. – 4 przypadki), zapalenie opon mózgowych inne i nie określone o 1 przypadek (w 2011 r. – 2 przypadki), natomiast spadek ilości zachorowań na wirusowe zapalenie opon mózgowych o 4 przypadki (w 2011 r. – 5 zachorowań). Liczba zachorowań na inne wirusowe zapalenie mózgu utrzymuje się na takim samym poziomie jako w roku ubiegłym – 2 zachorowania.

Ponadto w 2011r. zarejestrowano 2 przypadki zapalenia opon mózgowych wywołane przez *Neisseria meningitidis*, porównując do roku poprzedniego kiedy takich zachorowań nie było. Nie notowano przypadków zapalenia opon mózgowych wywołanego przez *Streptococcus pneumoniae* oraz *Haemophilus influenzae*.

W ilości zachorowań na gruźlicę po obserwowanym okresie spadkowym (w 2008 roku zarejestrowano 33 przypadki gruźlicy, w roku 2009 – 25 przypadków, w roku 2010 – 14 przypadków) w roku 2011 zarejestrowano 27 zachorowań, tj. o 13 przypadków więcej niż w roku poprzednim.

W każdym przypadku zgłoszenia podejrzenia lub zachorowania na gruźlicę przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne. Osoby z kontaktu z chorym objęto nadzorem epidemiologicznym, pouczono o przestrzeganiu higieny osobistej i otoczenia. W zakresie prowadzonego nadzoru kontynuowana jest współpraca ze specjalistycznymi placówkami właściwymi w zakresie leczenia gruźlicy i chorób płuc, celem prawidłowego opracowania ognisk zachorowań na gruźlicę.

W roku 2011 zaobserwowano znaczny spadek zgłoszonych zachorowań na grype wywołaną niezidentyfikowanym wirusem, tj. z 800 przypadków w roku 2010 do 693 przypadków w roku 2011. Spadek ten prawdopodobnie spowodowany był pogorszeniem zgłaszalności zachorowań przez placówki służby zdrowia w stosunku do roku 2010, a nie faktycznym zmniejszeniem ilości zachorowań.

Ponadto w 2011r. zarejestrowano 2 przypadki grypy wywołanej wirusem AH1N1, potwierdzonych badaniami wirusologicznymi, tj. o 1 przypadek więcej niż w roku poprzednim.

W związku z ogłoszeniem w 2009 r. przez WHO zakończenia pandemii grypy AH1N1 szczep ten został uznany za szczep o charakterze grypy sezonowej.

Ilość osób zaszczepionych przeciwko grypie sezonowej spadła w 2011 roku o 8 w porównaniu z rokiem poprzednim, zaszczepione zostały 2704 osoby.

W latach 2007-2009 rejestrowano corocznie po 1 przypadku zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową, w 2010 roku nie zanotowano żadnego przypadku, natomiast w 2011 roku rejestrowano 2 przypadki inwazyjnej choroby meningokokowej.

W przypadkach zachorowania przeprowadzono wnikliwe dochodzenie epidemiologiczne, osoby z kontaktu objęto nadzorem oraz skierowano do lekarza celem włączenia chemioprophylaktyki.

Obserwowana korzystna sytuacja epidemiologiczna w zakresie inwazyjnej choroby meningokokowej spowodowana jest między innymi większą świadomością społeczeństwa oraz szczepieniami przeciwko meningokokom grupy C.

Na terenie powiatu tarnogórskiego w 2011 roku przeciwko meningokokom grupy C ogółem zaszczepionych zostało 81 osób.

Ponadto w 2011 r. zarejestrowano 5 przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pyogenes*, tj. o 4 więcej niż w roku poprzednim, natomiast nie zarejestrowano przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae* typ B oraz inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*.

W analizowanym okresie zanotowano także 2 przypadki nowo wykrytego zakażenia HIV.

W 2011r. w nadzorowanym szpitalu wystąpiły 2 ogniska zakażeń szpitalnych, tj. o 2 ogniska mniej niż w roku poprzednim.

Łącznie ogniska objęły 63 pacjentów, zachorowań wśród personelu nie było. W obydwu przypadkach były to zakażenia szerzące się drogą pokarmową – w jednym przypadku przyczyną były rotawirusy, natomiast drugim przypadku czynnika etiologicznego nie ustalono, a zachorowania zakwalifikowano jako wirusowe zakażenia jelitowe nie określone.

We wszystkich przypadkach ognisk zakażeń zakładowych działania przeciwepidemiczne mające na celu wygaszenie ogniska prowadzone były we współpracy z zespołami kontroli zakażeń zakładowych działającymi w szpitalach.

W zakresie działalności przeciwepidemicznej w 2011r. nie zarejestrowano interwencji.

2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2011 roku na terenie powiatu tarnogórskiego sprawowano nadzór nad **40** punktami szczepień. Skontrolowano **37** punktów szczepień, przeprowadzając **58** kontroli.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

Z przeprowadzonych kontroli sanitarnych w punktach szczepień wynika, że szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Dzieci i młodzież wzywana jest do szczepień systematycznie i na bieżąco.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są przez poradnie imiennie do PSSE w Bytomiu. PPIS w Bytomiu wystosował 28 wezwań zobowiązujących rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień.

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz z przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2011 wynika, że obowiązkowe szczepienia ochronne u dzieci i młodzieży podlegającej do szczepień w roku 2011 zostały wykonane w stopniu dobrym. Zauważono jednak spadek wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci starszych i młodzieży. Jest on spowodowany występowaniem środowisk opornych, brakiem złożonej deklaracji do poradni POZ, a także coraz większą aktywnością ruchów antyszczepionkowych.

3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego

W ramach systemu telefonicznego powiadamiania alarmowego w sytuacjach szczególnego zagrożenia prowadzone są całodobowe dyżury pod telefonem przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bytomiu.

W 2011 roku na terenie powiatu tarnogórskiego nie odnotowano żadnej akcji.

Numer telefonu alarmowego udostępniony jest placówkom służby zdrowia celem umożliwienia bezpośredniego kontaktu i powiadomienia o podejrzeniach zachorowań, wymagających podjęcia niezwłocznych działań przeciwepidemicznych, w szczególności inwazyjnej choroby meningokokowej w dni robocze poza godzinami pracy i w dni wolne od pracy.

Wnioski:

1. Podsumowując prowadzony w 2011 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że istotnym problemem epidemiologicznym na terenie działalności PPIS w Bytomiu analizowanym okresie było występowanie w podmiotach leczniczych zakażeń szpitalnych, a w szczególności ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową o etiologii wirusowej.

Sytuacja ta wymaga kontynuowania ścisłej współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych w celu szybkiego pozyskiwania informacji o podejrzeniu wystąpienia ogniska oraz niezwłocznego wdrożenia działań przeciwepidemicznych.

2. Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Stan sanitarny szpitali

W 2011 roku prowadzono nadzór sanitarny nad 3 szpitalami na terenie powiatu tarnogórskiego:

- NZOZ pw. Św. Kamila prowadzony przez Zakon Posługujących Chorym OO. Kamilianie w Tarnowskich Górach, ul. Bytomska 22,
- NZOZ Zakład Pulmonologii w Tarnowskich Górach, ul. Lipowa 3,
- SP ZOZ „REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętki w Tarnowskich Górach, ul. Śniadeckiego 1.

Wszystkie szpitale zostały skontrolowane.

W szpitalach łącznie przeprowadzono 15 kontroli, mandatów karnych nie nałożono.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami sanitarno – higienicznymi wydano 1 decyzję administracyjną terminową, która dotyczyła poprawy stanu sanitarno - higienicznego obiektów, tj. malowania pomieszczeń oraz 1 decyzję w związku z brakiem zgodnych z obowiązującymi wymaganiami kwalifikacji pielęgniarstwa epidemiologicznego.

Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 3 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń ujętych w uprzednio wydanych decyzjach.

Ponadto w jednym obiekcie wydano zalecenia doraźne dotyczące sukcesywnego pozyskiwania orzeczeń lekarskich do celów sanitarno - epidemiologicznych zatrudnionych pracowników.

Pranie bielizny szpitalnej odbywa się w przypadku wszystkich szpitali w pralniach zewnętrznych na podstawie zawartej umowy.

W oddziałach szpitalnych brudna bielizna gromadzona jest w workach płóciennych lub foliowych umieszczanych na stelażach lub w zamykanych pojemnikach i składowana przed przekazaniem do pralni w brudownikach lub magazynach brudnej bielizny.

Czysta bielizna przechowywana jest w magazynach czystej bielizny lub w wydzielonych na ten cel zamykanych szafach.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną szpitalną.

Wszystkie szpitale wytwarzają odpady medyczne zakaźne i posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre przedmioty składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w magazynach odpadów. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

W szpitalach przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

Szpitali posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątania i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarno - higieniczny szpitali z roku na rok ulega sukcesywnej poprawie. Stopniowo realizowane są obowiązki nałożone w wydanych decyzjach.

Ponadto przeprowadzono kontrole tematyczne szpitali pod kątem oceny pomieszczeń i urządzeń celem wydania postanowienia.

Wszystkie szpitale funkcjonujące na terenie działania PPIS w Bytomiu posiadają opracowane i zaopiniowane programy dostosowawcze, które są stopniowo realizowane.

W szpitalach przeprowadzono również kontrole działalności zespołów i komitetów kontroli zakażeń zakładowych. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości dotyczącej braku kwalifikacji pielęgniarki epidemiologicznej zgodnych z obowiązującymi przepisami została wydana 1 decyzja administracyjna.

W 2011r. w SP ZOZ „REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętki wystąpiły 2 ogniska zakażeń szpitalnych. W zakresie nadzoru nad opracowaniem ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzono łącznie 2 kontrole, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ponadto skontrolowano 2 zakłady opieki zdrowotnej, udzielające całodobowych świadczeń zdrowotnych:

- Ośrodek Leczniczo- Rehabilitacyjny dla Dzieci i Młodzieży Kamieniec – Zbrosławice, w skład którego wchodzi 2 obiekty,
- NZOZ EsteDerm Estetyka i Dermatologia Centrum Dermatologii Estetycznej i Chirurgii w Tarnowskich Górach, będący filią zakładu opieki zdrowotnej w Skoczowie

W wyżej wymienionych obiektach przeprowadzono łącznie 8 kontroli sanitarnych.

Kontrola przeprowadzona w Ośrodku Leczniczo –Rehabilitacyjnym dla Dzieci Kamieniec Zbrosławice w Kamieńcu przy ul. Polnej 2 wykazała nieprawidłowości, wydano decyzję administracyjną terminową dotyczącą oznakowania pojemników na odpady medyczne i segregacji odpadów medycznych zgodnie z obowiązującymi przepisami, wymiany zniszczonej tapicerki na fotelach w kącie wypoczynkowym dla dzieci, odnowienia fug wokół umywalek i brodzików w pomieszczeniach higieniczno – sanitarnych, odmalowania ścian i sufitów w pomieszczeniu higieniczno – sanitarnym dla chłopców I piętro, odmalowania ścian w sali gimnastycznej „dużej” . Zarządzenia decyzji zostały wykonane.

Kontrola przeprowadzona w NZOZ EsteDerm Estetyka i Dermatologia Centrum Dermatologii Estetycznej i Chirurgii Tarnowskie Góry ul. Bytomska 22 wykazała nieprawidłowości, wydano 1 decyzję administracyjną terminową dot. odmalowania ścian i sufitu w gabinecie diagnostyczno- zabiegowym poradni. Ponadto w obiekcie wydano zalecenia doraźne dotyczące wstępnej dekontaminacji narzędzi wielorazowego użytku przed przekazaniem do sterylizatorni zewnętrznej oraz założenia i prowadzenia na bieżąco dokumentacji potwierdzającej przekazywanie odpadów medycznych do podmiotu odpowiedzialnego za gospodarowanie odpadami medycznymi zgodnie z umową, z natychmiastowym terminem wykonania. Zalecenia zostały wykonane.

2. Stan sanitarny zakładów pielęgnacyjno – opiekuńczych

W ewidencji jest 1 obiekt tj. Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Tarnowskich Górach, ul. Doniecka 1e. Stan sanitarno-higieniczny obiektu nie budzi zastrzeżeń.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Nadzorem objęte są 4 publiczne zakłady opieki zdrowotnej, w skład których wchodzi 19 obiektów i 71 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej ze 140 obiektami.

W okresie sprawozdawczym w grupie SPZOZ skontrolowano 3 podmioty, w których przeprowadzono 11 kontroli i 30 podmiotów należących do grupy NZOZ, w których przeprowadzono 45 kontroli sanitarnych.

W 2011r. stan SPZOZ uległ pogorszeniu w stosunku do roku poprzedniego, ponieważ wówczas wszystkie skontrolowane podmioty oceniono jako dobre, zaś w roku 2011r. jeden z podmiotów oceniono jako zły, 2 jako dobre. Jako zły oceniono obiekt, w którym wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie uchybień sanitarno – technicznych stwierdzonych podczas kontroli. Jeden ze skontrolowanych SPZOZ w pełni odpowiada wymogom aktualnych przepisów, zaś drugi oceniony jako dobry nie był opiniowany wg aktualnego rozporządzenia, ale jego warunki lokalowe są satysfakcjonujące w stopniu umożliwiającym taką ocenę.

Wszystkie skontrolowane podmioty należące do NZOZ oceniono jako dobre. Podmioty wskazane jako dobre bądź to spełniają wymogi rozporządzeń z 10 listopada 2006r. lub z 2 lutego 2011r., albo posiadają pozytywnie zaopiniowane programy dostosowania do wymogów cytowanych rozporządzeń w niewielkim zakresie.

Wszystkie zakłady opieki zdrowotnej, tak SPZOZ jak i NZOZ, podobnie jak w latach ubiegłych są zaopatrywane w wodę do spożycia z ujęć, które są pod stałym nadzorem tut. Stacji. Woda jest przydatna do spożycia. Placówki te zaopatrzone są w odpowiednią ilość sprzętu jednorazowego użytku. Pracownicy posiadają odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej w ilości wystarczającej. W obiektach stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku oraz bielizna jednorazowa. Bielizna jednorazowa po użyciu traktowana jest jako odpad komunalny - pakowana w worki foliowe i usuwana do pojemników przeznaczonych na te cele. Bielizna brudna wielokrotnego użytku zbierana jest do worków foliowych i do chwili odbioru w celu przewozu do pralni gromadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach porządkowych lub wydzielonych magazynach bielizny brudnej. Zapas bielizny czystej przechowywany jest w magazynach lub w wydzielonych szafach.

Podmioty wytwarzające odpady medyczne posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania. Ostre narzędzia składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w wydzielonych chłodnych pomieszczeniach lub w chłodziarkach przeznaczonych wyłącznie do tego celu. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

Odpady medyczne pozostałe gromadzone są w plastikowych zamykanych pojemnikach, które wyłożone są workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne, które są własnością zakładów oczyszczania miasta. W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono nieprawidłowego postępowania w tym zakresie.

SPZOZ i NZOZ posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji oraz mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątania i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową. Pracownicy posiadają wymaganą dokumentację zdrowotną dla celów sanitarno-epidemiologicznych.

W 2011 r. powstało 9 nowych obiektów należących do 3 podmiotów, w pełni dostosowanych do obowiązujących wymogów, a 4 obiekty, należące do 3 podmiotów zostały zlikwidowane.

Większość zakładów zawiesiła lub ograniczyła realizację programów dostosowania pozytywnie zaopiniowanych przez PPIS w Bytomiu do rozporządzenia MZ z 2006r. ze względu na radykalne złagodzenie wymagań rozporządzenia zawartych w ostatniej aktualizacji rozporządzenia MZ z 2011r.

W 2011 roku wydano 12 postanowień o spełnieniu lub braku spełnienia wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006r. z późn. zm. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej; oraz rozp. MZ z dnia 2 lutego 2011r. (Dz.U. nr 31. poz.158), wydano 14 decyzji o spełnieniu lub braku spełnienia wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011r. (Dz. U. nr 31. poz.158), zaopiniowano 1 program dostosowania do wymogów rozporządzenia MZ.

Ponadto w roku 2011 wpłynął 1 wniosek (anonimowy) w sprawie podjęcia działań interwencyjnych w SPZOZ w Tworogu w związku niewłaściwymi warunkami sanitarnymi w Laboratorium. Przeprowadzona kontrola sanitarna wykazała prawidłowy stan sanitarno-higieniczny – wniosek był niezasadny.

Bieżącym nadzorem objęty jest punkt medyczny zlokalizowany na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach.

Port lotniczy posiada całodobowe zabezpieczenie medyczne – dyżury pełni lekarz i pielęgniarka.

Na terenie portu znajdują się pomieszczenia przeznaczone do udzielania świadczeń medycznych:

- punkt pierwszej pomocy – zlokalizowany w Terminalu A w części ogólnodostępnej, w skład którego wchodzi gabinet badań lekarskich oraz 2-lóżkowa sala obserwacyjna dla pacjentów wraz z pomieszczeniem higieniczno – sanitarnym;
- izolator zakaźny – przeznaczony do czasowej izolacji osób z podejrzeniem choroby zakaźnej, zlokalizowany w Terminalu B od strony płyty lotniska. Składa się z śluzy – pomieszczenia dla personelu medycznego oraz pomieszczenia pobytu pacjenta wraz z węzłem sanitarnym.

W 2011 r. przeprowadzono ogółem 2 kontrole sanitarne. Przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie braku sterylizacji aparatów Ambu i łyżek laryngoskopów, wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane.

Postępowanie z odpadami medycznymi jest prawidłowe. Odpady odbierane są po uzgodnieniu telefonicznym przez specjalistyczną firmę. W obiekcie stosowana jest wyłącznie bielizna jednorazowa.

Punkt medyczny wyposażony jest w środki ochrony indywidualnej: kalosze, kombinezony Tychem, kombinezony ochronne przeciwko skażeniom biologicznym, maski z filtrami Hepa, gogle, rękawiczki ochronne, fartuchy jednorazowe, izolatory transportowe ABC przeznaczone do transportu pacjentów z podejrzeniem choroby wysoce zakaźnej, a także preparaty dezynfekcyjne.

Ponadto port lotniczy dysponuje ambulansem, przeznaczonym do działań ratowniczych w obrębie lotniska.

W związku z możliwością zawleczenia chorób zakaźnych z innych krajów utrzymywana jest stała współpraca ze służbami medycznymi lotniska oraz ze Strażą Graniczną w celu szybkiego podjęcia działań przeciwepidemicznych.

W 2011r. uczestniczono w ćwiczeniach Lotnisko 2011. Ćwiczenia miały na celu sprawdzenie prawidłowości działania procedur reagowania poszczególnych służb w sytuacjach kryzysowych.

W dniu 4.06.2011r. odbyły się ćwiczenia działania służb w sytuacji wystąpienia zagrożenia epidemicznego – podejrzenia zachorowania na ospę prawdziwą na pokładzie samolotu.

PPIS w Bytomiu uczestniczył w pracach sztabu kryzysowego, natomiast członkowie powołanego zespołu w działaniach prowadzonych na płycie lotniska. Nadzorowane były działania związane z zabezpieczeniem służb ratowniczych i pacjenta podejrzanego o zachorowanie, przeprowadzenie zabiegów dekontaminacji oraz zabezpieczenia środków transportu i postępowania z powstałymi odpadami medycznymi zakaźnymi. PPIS w Bytomiu wydał decyzje administracyjne w sprawie zakazu wstępu do czasu przeprowadzenia skutecznej dekontaminacji do samolotu, środków transportu chorego oraz osób z kontaktu z chorym oraz pojazdu transportującego odpady zakaźne. Ponadto wydana została decyzja nakazująca poddanie utylizacji bagażu osoby podejrzanego o zachorowanie, bagażu podręcznego oraz odzieży pasażerów i załogi, a także środków ochrony osobistej zespołu ratowniczego.

Uczestnictwo w ćwiczeniach dało możliwość praktycznej weryfikacji procedur stworzonych na wypadek zagrożenia epidemicznego oraz współpracy z wszystkimi służbami uczestniczącymi w działaniach.

4. Stan sanitarny prywatnych gabinetów lekarskich

Pod nadzorem znajduje się 171 prywatnych gabinetów lekarskich.

W 2011r. skontrolowano 31 obiektów, przeprowadzając łącznie 34 kontrole.

Przeprowadzone kontrole wykazały w 3 obiektach nieprawidłowości dotyczące: braku urządzenia chłodniczego do przechowywania odpadów medycznych, braku umywalki do mycia rąk w gabinecie lekarskim. Wydano 3 decyzje administracyjne.

W 2 przypadkach decyzje zalecenia ujęte w decyzjach zostały wykonane, natomiast w 1 przypadku gabinet został zlikwidowany, a decyzja stała się bezprzedmiotowa.

Ponadto w 2 gabinetach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące: braku opracowanych procedur przeciwepidemicznych, przeterminowanych narzędzi po sterylizacji, braku dozownika na mydło i środek do dezynfekcji rąk, braku oznakowania pojemników na odpady medyczne, braku kontroli skuteczności procesu sterylizacji, braku do wglądu umowy dot. odbioru odpadów medycznych do utylizacji. Wydano zalecenia doraźne, w jednym przypadku zalecenia zostały wykonane, natomiast w drugim gabinet został zlikwidowany.

W prywatnych gabinetach lekarskich używana jest głównie bielizna jednorazowego użytku, która w zależności od stopnia zanieczyszczenia jest przekazywana do utylizacji jako odpad medyczny zakaźny lub jako odpad medyczny pozostały.

Wytwarzające odpady medyczne podmioty posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych zawarte z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre narzędzia składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w chłodziarkach przeznaczonych na ten cel. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych. W 4 gabinetach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące postępowania z odpadami medycznymi, w 2 przypadkach wydano decyzje administracyjne terminowe, natomiast w 2 zalecenia doraźne.

Odpady komunalne gromadzone są w plastikowych zamykanych pojemnikach, które wyłożone są workami foliowymi. Usuwane są do ogólnych kontenerów na odpady komunalne, które są własnością zakładów oczyszczania miasta.

Stan sanitarny pozostałych skontrolowanych gabinetów został oceniony jako dobry, w gabinetach opracowane są i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątania i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

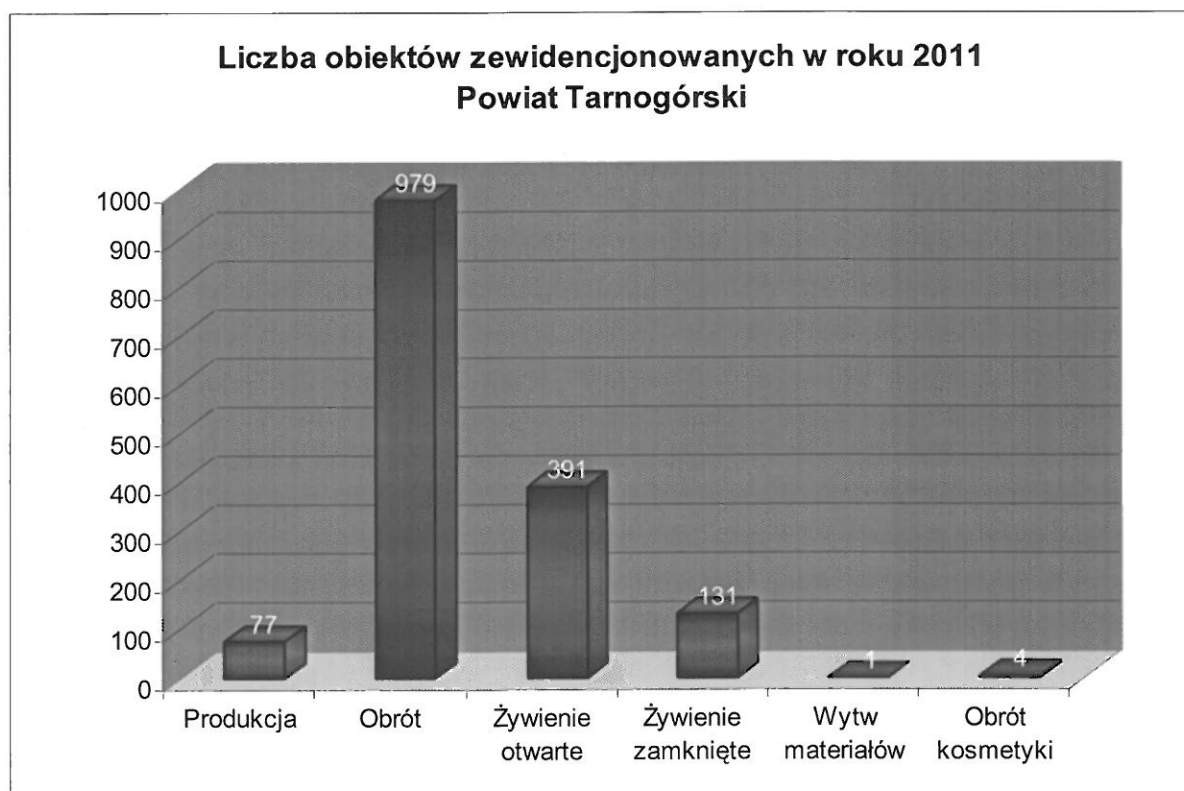
Wnioski:

1. Nowelizacja Rozporządzenia MZ w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej wprowadzona rozporządzeniem z dnia 2 lutego 2011r. na tyle złagodziła wymagania, że zaobserwować można tendencję do wycofywania się lub ograniczania realizowanych lub planowanych inwestycji.
2. Stan sanitarny prywatnych gabinetów lekarskich ulega sukcesywnej poprawie. Wzmoczonego nadzoru wymagają gabinety o charakterze zabiegowym celem wyeliminowania nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego oraz postępowania z odpadami medycznymi.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2011 w ewidencji znajdowało się **1583** zakłady produkcyjne, obrotu żywnością, żywienia zbiorowego, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków. Ogółem skontrolowano **810** obiektów żywnościowych, co stanowi **51%** zewidencjonowanych obiektów.

Wykres nr 1

Na terenie Powiatu Tarnobrzegskiego największą część spośród wszystkich obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością, które stanowią **61%** wszystkich obiektów oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego, które stanowią **24%** wszystkich obiektów.

Ogólna liczba wszystkich zewidencjonowanych obiektów zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o **227** zakłady (tj. **14%**).

Tabela 1 Zestawienie liczbowe lata 2010 i 2011 na terenie Powiatu Tarnogórskiego.

	2010	2011	ZMIANY
Ilość obiektów nadzorowanych	1356	1583	+ 14,33%
Ilość obiektów skontrolowanych	711	810	+ 12,22%
Ilość kontroli	968	1170	+ 17,26%
Ilość wydanych decyzji	419	509	+ 17,68%
Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę	17 – 6180;	5 – 1815;	- 70,58%
Ilość nałożonych mandatów na kwotę	62 – 9500;	123 – 20750;	+ 49,59%

Ogółem przeprowadzono 1170 kontroli sanitarnych, tematycznych oraz rekontroli. Za uchybienia sanitarno – higieniczne nałożono 123 mandaty karne na kwotę 20750,00 zł. Wydano ogółem 509 decyzji administracyjnych, z czego 87 decyzji represyjnych dotyczących usunięcia niewłaściwego stanu sanitarno - technicznego w kontrolowanych obiektach oraz 9 decyzji nakazujących wycofanie z obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej – przeterminowanych. 241 decyzji dotyczyło zatwierdzenia zakładu i wpisania ich do rejestru, w tym 27 decyzji dotyczyło poszerzenia działalności. Ponadto wydano 5 postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę 1815 zł.

Dokonując analizy uzyskanych wyników w latach 2010 i 2011 można zauważyć, iż liczba obiektów skontrolowanych jest większa o 12% w stosunku do poprzedniego roku. Występuje 14% różnica w liczbie nadzorowanych obiektów.

W stosunku do 2010 roku wydano o 70% mniej postanowień o nałożeniu grzywny, ponieważ toczące się od kilku lat sprawy dot. niewykonania zaleceń wynikających z decyzji zarządzających zostały zakończone.

W dużym stopniu zwiększyła się liczba nałożonych mandatów tj. o 49% w porównaniu do lat ubiegłych, co świadczy o gorszym stanie sanitarno – higienicznego skontrolowanych zakładów, jak również większej ilości kontroli.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny zakładów

Zakłady produkcji żywności

W roku 2011 na terenie Powiatu Tarnogórskiego w ewidencji znajdowało się 77 zakładów produkcji żywności, w skład których wchodzi:

- 3 wytwórnie lodów
- 1 automat do lodów
- 41 piekarni
- 16 ciastkarni

- 3 przetwórnice owocowo – warzywne i grzybowe
- 1 wytwórnia wód mineralnych
- 4 zakłady garmażeryjne
- 2 zakłady przemysłu zbożowo – młynarskiego
- 1 wytwórnia makaronów
- 1 zakład przetwórstwa i prażenia orzechów
- 1 zakład konfekcjonowania warzyw
- 2 zakłady produkcji polepszaczy
- 1 zakład konfekcjonowania glukozy i zbóż.

W roku sprawozdawczym w analizowanej grupie obiektów przeprowadzono **97** kontroli, o **5%** mniej niż w roku 2010, w którym przeprowadzono **102** kontrole. Zaplanowanych kontroli kompleksowych było **65**, z czego wykonano **62**, ponieważ 3 zakłady zostały zlikwidowane.

Ocena stanu sanitarnego podczas kontroli w zakładach produkcji żywności obejmuje zakres:

Stanu technicznego: usytuowanie zakładu, stan techniczny, czystość i przestrzeń robocza zakładu, ochrona zakładu przed zewnętrznymi źródłami zanieczyszczeń, ochrona zakładu przed szkodnikami, kanalizacja zakładu, umywalki do mycia rąk, ustępy, systemy wentylacyjne, oświetlenie pomieszczeń, szatnie dla pracowników, rozplanowanie pomieszczeń (zanieczyszczenia krzyżowe), podłogi, ściany, połączenia ścian i podłóg, sufity i zamocowane w górze elementy, okna i inne otwory, drzwi, powierzchnie wykorzystywane w procesie produkcji, urządzenia do czyszczenia i dezynfekcji sprzętu roboczego i wyposażenia, warunki do mycia żywności, urządzenia, sprzęt i inne składniki wyposażenia, które stykają się z żywnością, przechowywanie i usuwanie odpadów.

Zaopatrzenia zakładu w wodę: jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, instalacja wody do celów gospodarczych, woda technologiczna, lód stykający się z żywnością, para wodna stykająca się z żywnością.

Personelu zakładu: higiena osobista pracowników, odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej, stan zdrowia osób mających kontakt z żywnością, orzeczenia lekarskie.

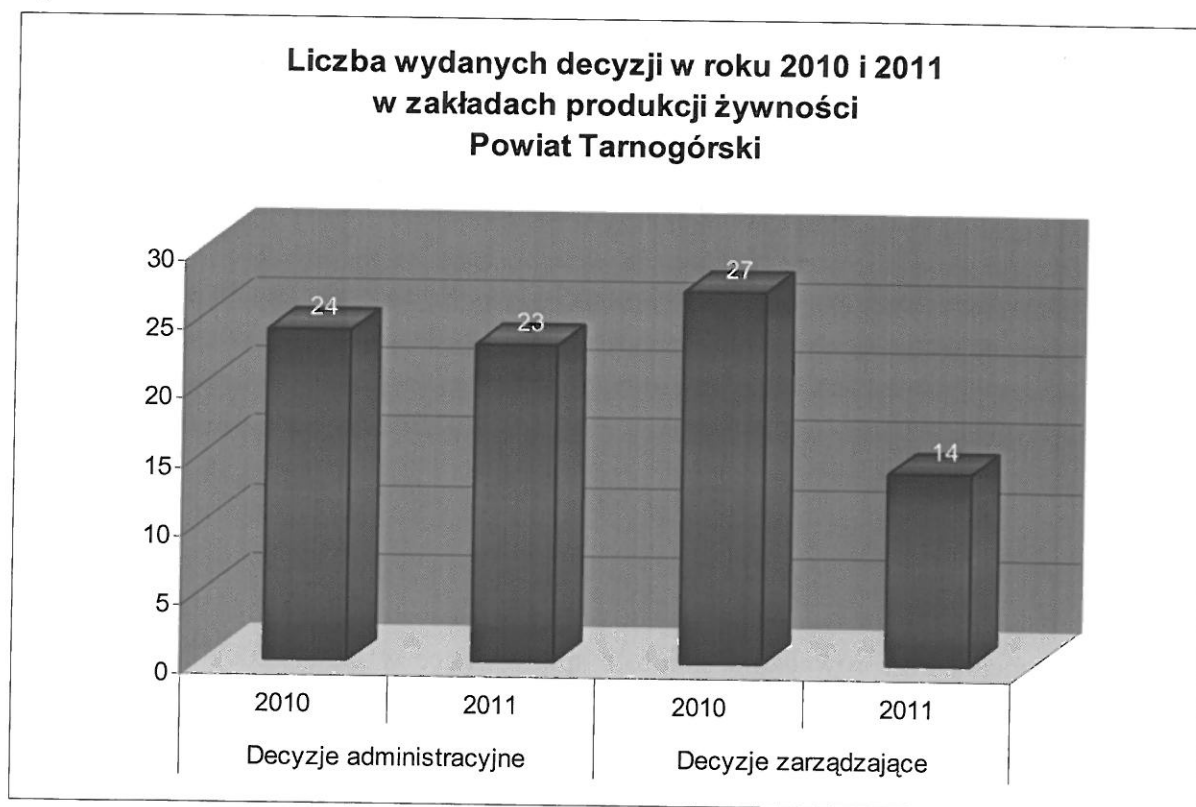
Higieny produkcji: jakość surowców i składników, magazynowanie surowców i składników, ochrona przed zanieczyszczeniami wewnętrznymi, obecność szkodników, sposoby postępowania w celu zapewnienia skutecznej ochrony zakładu przed szkodnikami, ciągłość łańcucha chłodniczego środków spożywczych łatwo psujących się, segregacja żywności, rozmrażanie żywności, magazynowanie i oznakowanie substancji niebezpiecznych lub niejadalnych, przechowywanie sprzętu i środków używanych do sprzątania, mycia i dezynfekcji, opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością, pakowanie żywności, procesy technologiczne, wyposażenie kontrolno – sterujące urządzeń do obróbki cieplnej i metody kontrolowania skuteczności procesów obróbki cieplnej, chłodzenie żywności po obróbce cieplnej, zabezpieczenie przed wtórnym zanieczyszczeniem żywności po ogrzewaniu, a przed pakowaniem, proces ciągły obróbki

ciepłej żywności w postaci płynnej, materiały i sposób produkcji dymu, jakość i magazynowanie soli do obróbki żywności.

Dystrybucji: jakość żywności, znakowanie żywności, transport żywności.

Dokumentacji zakładu: opracowanie, wdrożenie i przestrzeganie instrukcji dobrej praktyki higienicznej, opracowanie, wdrożenie i utrzymanie systemu HACCP, opracowanie, wdrożenie i stosowanie procedur zabezpieczenia i wycofania z obrotu partii żywności nieodpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej, prowadzenie i przechowywanie dokumentacji umożliwiającej zidentyfikowanie dostawcy składników i żywności, rejestracja przebiegu procesów produkcyjnych, przechowywanie dokumentów dotyczących przebiegu procesów produkcyjnych, przechowywanie dokumentu dotyczącego pierwszego dopuszczenia do obrotu partii żywności.

Wykres nr 2

W 2011 roku w przedmiotowej grupie obiektów wydano **23** decyzje administracyjne. Za stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości w zakresie wymagań sanitarno - technicznych wydano w powyższej grupie obiektów **14** decyzji zarządzających. Ponadto wydano **7** decyzji zatwierdzających zakład. Dokonując porównania do ubiegłego roku należy stwierdzić, iż liczba wydanych decyzji jest mniejsza o **4%**, a liczba decyzji zarządzających jest mniejsza o **48%**.

W 2011 roku nałożono **7** mandatów karnych na kwotę **1500 zł**, czyli o 2 mandaty więcej niż w roku 2010, w którym wydano **5** mandatów na kwotę **800 zł**

W zakładach produkcji żywności znajdujących się na terenie Powiatu Tarnogórskiego najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- zły stan techniczny pomieszczeń zakładu tj.:
- zawilgocone, z łuszczącą się farbą lub zakurzone powierzchnie ścian i sufitu w pomieszczeniach zakładu;
- uszkodzone płytki podłogowe w pomieszczeniach produkcyjnych;
- zniszczona i odbarwiona (zażółcona) stolarka okienna;
- złuszczająca się farba na drzwiach;
- zły stan techniczny urządzeń i wyposażenia zakładu,
- brak skutecznej dezynsekcji wszystkich pomieszczeń zakładu oraz koszyków do wypieku chleba,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanego, wdrożonego i utrzymanego kodeksu GHP/GMP oraz systemu HACCP,
- brak wydzielonego oraz oznakowanego stanowiska do dezynfekcji jaj,
- nieprawidłowe przechowywanie surowców i składników żywnościowych.

W zakładzie piekarniczym w Tarnowskich Górach przy ul. Ratuszowej, w wyniku kontroli stwierdzono liczne nieprawidłowości i uchybienia tj.:

- zawilgocone ściany i sufity we wszystkich pomieszczeniach zakładu;
- zniszczona stolarka drzwiowa;
- ubytki w posadzce na hali produkcyjnej;
- zły stan techniczny sprzętu i urządzeń stanowiących wyposażenie zakładu;
- brak opracowanego i wdrożonego systemu HACCP;
- basen do mycia sprzętu produkcyjnego nie zamontowany na stałe (ustawiony na klocach drewnianych i niestabilny).

W związku z powyższym w roku 2008 wydano decyzję administracyjną na poprawę stanu technicznego. Przeprowadzone kontrole sprawdzające w latach 2009-2010 wykazały wykonanie pięciu zarządzeń Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu. Jednocześnie od roku 2009 w związku z niewykonaniem wszystkich zaleceń ujętych w decyzji administracyjnej toczyło się postępowanie egzekucyjne o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia. Ponadto w trakcie kontroli sprawdzających w w/w zakładzie w latach 2009-2010 za bieżące uchybienia higieniczno – sanitarne nakładano mandaty karne. W lutym 2011 roku wydano dziesiąte postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia w związku z niewykonaniem zalecenia dotyczącego poprawy stanu technicznego powierzchni ścian i sufitów we wszystkich pomieszczeniach zakładu poprzez likwidację przyczyny powstawania zacieków oraz ich odmalowanie.

Ogółem wydano 10 postanowień o nałożeniu grzywny. Ostatecznie strona wykonała wszystkie zalecenia poprawiając stan techniczny pomieszczeń zakładu w roku 2011.

W zakładzie garmazeryjnym w Tarnowskich Górach przy ul. Oświęcimskiej w wyniku przeprowadzonej kompleksowej kontroli sanitarnej został nałożony mandat karny w wysokości 100 zł za stwierdzone uchybienia stanu sanitarno higienicznego. Ponadto została wydana przez PPIS w Bytomiu decyzja zarządzająca na poprawę stanu technicznego zakładu, w którym stwierdzono liczne nieprawidłowości tj.:

- ściany i sufity w pomieszczeniach zakładu brudne,
- stolarka drzwiowa z odpryskami farby,
- wykładzina podłogowa w szatni dla personelu zniszczona, nieszczelna,
- w zakładzie zalegają zbędne, stare urządzenia i sprzęty,
- sprzęt i urządzenia stanowiące wyposażenie zakładu zniszczone, powierzchnie zniszczone,
- zniszczony drobny sprzęt pomocniczy.

Decyzja została wykonana w całości w roku 2011.

Zakłady obrotu żywnością

W bieżącym roku sprawozdawczym w grupie zakładów obrotu żywnością liczba zewidencjonowanych obiektów wynosiła **979**, w tym:

- 561 sklepów spożywczych, a wśród nich 7 super i hipermarketów,
- 105 kiosków, spośród których można wyróżnić 24 kioski na targowiskach sprzedających mięso oraz 3 kioski na targowiskach sprzedających inne środki spożywcze,
- 28 magazynów hurtowych,
- 83 obiekty ruchome i tymczasowe,
- 119 środków transportu,
- 83 inne obiekty obrotu żywnością, do których zaliczane są apteki.

W grupie zakładów obrotu żywnością zaplanowano **240** obiektów, z czego skontrolowano **198**. Ogółem w roku 2011 przeprowadzono **694** kontrole, o **17%** więcej niż w 2010 roku, w którym przeprowadzono **570** kontroli.

Ocena stanu sanitarnego podczas kontroli w zakładach obrotu żywnością obejmuje zakres:

Stanu technicznego: usytuowanie zakładu, stan techniczny, czystość i przestrzeń robocza zakładu, ochrona zakładu przed zewnętrznymi źródłami zanieczyszczeń, ochrona zakładu przed szkodnikami, kanalizacja zakładu, umywalki do mycia rąk, ustępy, systemy wentylacyjne, oświetlenie pomieszczeń, szatnie dla pracowników, rozplanowanie pomieszczeń (zanieczyszczenia krzyżowe), podłogi, ściany, połączenia ścian i podłóg, sufity i zamocowane w górze elementy, okna i inne otwory, drzwi, urządzenia do czyszczenia i dezynfekcji sprzętu i wyposażenia, urządzenia, sprzęt i inne składniki wyposażenia, które stykają się z żywnością, przechowywanie i usuwanie odpadów.

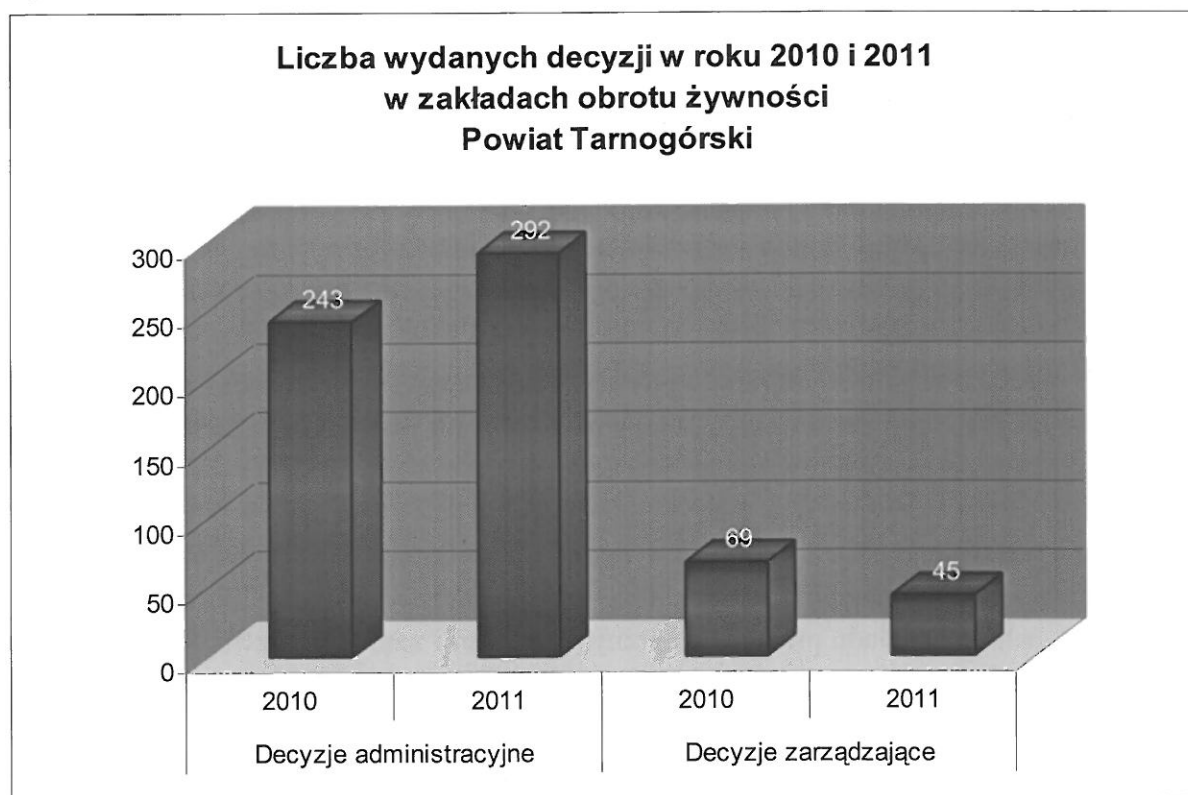
Zaopatrzenia zakładu w wodę: jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, instalacja wody do celów gospodarczych, lód stykający się z żywnością.

Personelu zakładu: higiena osobista pracowników, odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej, stan zdrowia osób mających kontakt z żywnością, orzeczenia lekarskie.

Higieny sprzedaży: jakość żywności, magazynowanie żywności, ochrona przed zanieczyszczeniami wewnętrznymi, obecność szkodników, sposoby postępowania w celu zapewnienia skutecznej ochrony zakładu przed szkodnikami, ciągłość łańcucha chłodniczego środków spożywczych łatwo psujących się, segregacja żywności, przechowywanie sprzętu i środków używanych do sprzątania, mycia i dezynfekcji, opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością, pakowanie żywności, wyposażenie kontrolno – sterujące urządzeń chłodniczych, monitorowanie temperatury i dokonywanie zapisów z tej czynności, sprzedaż produktów nieopakowanych, znakowanie żywności, transport żywności.

Dokumentacji zakładu: opracowanie, wdrożenie i przestrzeganie instrukcji dobrej praktyki higienicznej, opracowanie, wdrożenie i utrzymanie systemu HACCP, opracowanie, wdrożenie i stosowanie procedur zabezpieczenia i wycofania z obrotu partii żywności nieodpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej, prowadzenie i przechowywanie dokumentacji umożliwiającej zidentyfikowanie dostawcy żywności.

Wykres nr 3

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami i nieprawidłowościami stanu sanitarno – technicznego w roku 2011 wydano **292** decyzje administracyjne, w tym **45** decyzji zarządzających, **9** decyzji nakazujących wycofanie z obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej. Ponadto wydano **150** decyzji zatwierdzających zakład, w tym **16** decyzji poszerzających zakres prowadzonej działalności.

W porównaniu do roku 2010 można zauważyć większą liczbę wydanych decyzji administracyjnych (o 16% więcej), natomiast liczba decyzji zarządzających jest mniejsza o 34%.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno - higienicznego nałożono 76 mandatów na kwotę 12550 zł, tj. o 52% więcej niż w roku poprzednim, w którym wydano 36 mandatów na kwotę 5050 zł.

W zakładach obrotu żywnością znajdujących się na terenie Powiatu Tarnogórskiego najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- przechowywanie artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie poza urządzeniami chłodniczymi;
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych, tj. bezpośrednio przechowywanych na podłodze;
- brak czystości i porządku na sali sprzedaży i na zapleczu zakładów;
- zły stan techniczny powierzchni podłóg, ścian, sufitów oraz drzwi;
- zły stan techniczny wyposażenia zakładu (półki, regały);
- brak punktów wodnych do mycia rąk z bieżącą zimną i ciepłą wodą;
- brak szafek na przechowywanie odzieży osobistej i ochronnej personelu;
- brak lub nieprawidłowa odzież ochronna pracowników;
- sprzedaż artykułów spożywczych z nieaktualną datą minimalnej trwałości lub po terminie przydatności do spożycia, jak również z nieprawidłowym oznakowaniem;
- nie zachowana higiena sprzedaży;
- całkowity brak kontroli wewnętrznej w zakładzie, w tym brak opracowanego, wdrożonego i utrzymanego kodeksu GHP / GMP oraz systemu HACCP.

W sklepie spożywczym w Tarnowskich Górach przy ul. Kościuszki w ciągu ostatnich kilku lat podczas każdorazowej kontroli kompleksowej, jak również interwencyjnej stwierdzano nieprawidłowości takie jak:

- sprzedaż dużej ilości środków spożywczych po upływie daty ważności;
- brak oznakowań daty przydatności do spożycia środków spożywczych;
- brak bieżącego porządku i czystości na zapleczu sklepu;
- brudne pomieszczenie szatni oraz brak segregacji odzieży osobistej i ochronnej pracowników;
- brak zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi środków spożywczych sprzedawanych luzem;
- brak segregacji żywności w urządzeniach chłodniczych i zamrażalniczych;
- brak bieżących zapisów na podstawie dokumentacji dobrej praktyki higienicznej oraz systemu HACCP.

Za stwierdzone nieprawidłowości podczas kontroli na właścicielkę obiektu każdorazowo nakładane były mandaty karne. Stan sanitarno – porządkowy pomimo licznych kontroli sanitarnych w dalszym ciągu nie uległ poprawie.

Na sklep spożywczy w Tarnowskich Górach przy ul. Korola w wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej w roku 2008 została wydana decyzja zarządzająca na poprawę stanu technicznego. Stwierdzono nieprawidłowości tj.:

- drzwi wejściowe do sklepu z widocznymi ubytkami farby, w dolnej części widoczna rdza;
- brak stałego dopływu bieżącej ciepłej wody przy punkcie wodnym na zapleczu sklepu;
- widoczne odpryski farby na szafkach do przechowywania odzieży personelu;
- brak opracowanego i wdrożonego systemu HACCP.

Ze względu na niewykonanie zaleceń przez właściciela, w tym samym roku rozpoczęte zostało postępowanie egzekucyjne w celu przymuszenia strony. Przeprowadzone kontrole sanitarne w latach 2008 – 2011 wykazały tylko częściowe wykonanie zarządzeń Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu. Ogółem w tym okresie na w/w zakład wydano 17 postanowień o nałożeniu grzywny. Ostatecznie decyzja została wykonana w całości i wydano postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w 2011 roku.

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego

W roku 2011 w grupie zakładów żywienia zbiorowego otwartego liczba zewidencjonowanych obiektów wynosiła **391**, w tym **284** zakłady małej gastronomii.

Ogółem w roku 2011 przeprowadzono **246** kontroli, co stanowi **22%** więcej w porównaniu do roku 2010, w którym przeprowadzono **192** kontrole.

Zaplanowanych kontroli w roku sprawozdawczym było **140**, z czego **107** wykonano.

Ocena stanu sanitarnego podczas kontroli w zakładach żywienia zbiorowego otwartego obejmuje zakres:

Stanu technicznego: usytuowanie zakładu, stan techniczny, czystość i przestrzeń robocza zakładu, ochrona zakładu przed zewnętrznymi źródłami zanieczyszczeń, ochrona zakładu przed szkodnikami, kanalizacja zakładu, umywalki do mycia rąk, ustępy, systemy wentylacyjne, oświetlenie pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych, szatnie dla pracowników, rozplanowanie pomieszczeń (zanieczyszczenia krzyżowe), podłogi, ściany, połączenia ścian i podłóg, sufity i zamocowane w górze elementy, okna i inne otwory, drzwi, powierzchnie wykorzystywane w procesie produkcji, urządzenia do czyszczenia i dezynfekcji sprzętu roboczego i wyposażenia, warunki do mycia żywności, urządzenia, sprzęt i inne składniki wyposażenia, które stykają się z żywnością, przechowywanie i usuwanie odpadów.

Zaopatrzenia zakładu w wodę: jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, woda technologiczna, lód stykający się z żywnością, para wodna stykająca się z żywnością.

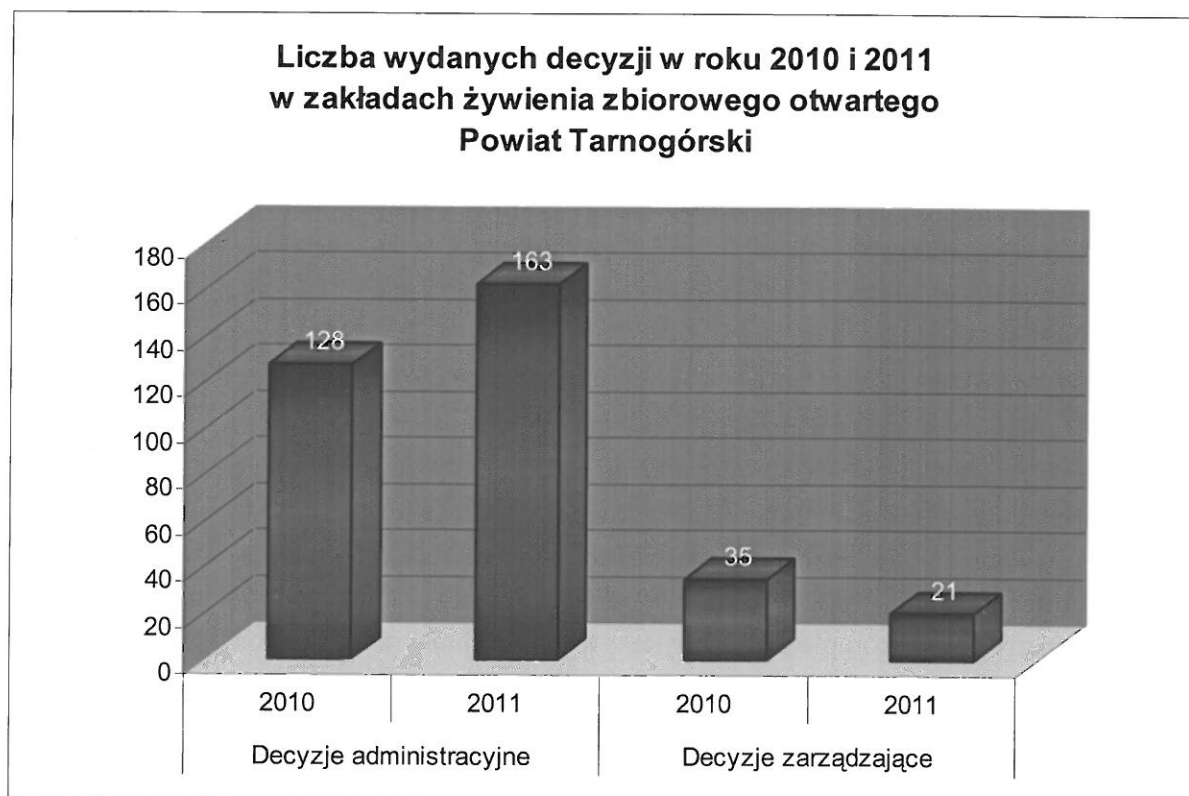
Personelu zakładu: higiena osobista pracowników, odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej, stan zdrowia osób mających kontakt z żywnością, orzeczenia lekarskie.

Higieny produkcji: jakość surowców i składników, magazynowanie surowców i składników, ochrona przed zanieczyszczeniami wewnętrznymi, obecność szkodników, sposoby postępowania w celu zapewnienia skutecznej ochrony zakładu przed szkodnikami, ciągłość łańcucha chłodniczego artykułów łatwo psujących się, segregacja żywności, rozmrażanie żywności, magazynowanie i oznakowanie substancji niebezpiecznych lub niejadalnych, przechowywanie sprzętu i środków używanych do sprzątania, mycia i dezynfekcji, opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością, pakowanie żywności, procesy technologiczne, wyposażenie kontrolno – sterujące urządzeń do obróbki cieplnej i metody kontrolowania skuteczności procesów obróbki cieplnej, prawidłowość chłodzenia artykułów po obróbce cieplnej, zabezpieczenie przed wtórnym zanieczyszczeniem żywności po ogrzewaniu, a przed pakowaniem, pobieranie i przechowywanie próbek żywności w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, mycie i dezynfekcja naczyń.

Dystrybucji: jakość żywności, znakowanie żywności, wydawanie potraw, transport żywności.

Dokumentacji zakładu: opracowanie, wdrożenie i przestrzeganie instrukcji dobrej praktyki higienicznej, opracowanie, wdrożenie i utrzymanie systemu HACCP, opracowanie, wdrożenie i stosowanie procedur zabezpieczenia i wycofania z obrotu partii żywności nieodpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej, prowadzenie i przechowywanie dokumentacji umożliwiającej zidentyfikowanie dostawcy składników i żywności, rejestracja przebiegu procesów produkcyjnych, przechowywanie dokumentów dotyczących przebiegu procesów produkcyjnych, przechowywanie dokumentu dotyczącego pierwszego dopuszczenia do obrotu partii żywności.

Wykres nr 4

W zakresie wymagań sanitarno - technicznych wydano w powyższej grupie zakładów **163** decyzje administracyjne, w tym wydano **21** decyzji zarządzających. W stosunku do roku ubiegłego ilość decyzji administracyjnych jest większa o **21%**, natomiast ilość decyzji zarządzających jest mniejsza o **40%**.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości sanitarno – higienicznych nałożono **37** mandatów na kwotę **6400 zł**, o **45%** więcej niż w roku 2010, w którym nałożono **20** mandatów na kwotę **3550 zł**.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego znajdujących się na terenie Powiatu Tarnogórskiego najczęściej stwierdzano nieprawidłowości typu:

- zły stan techniczny pomieszczeń zakładu,
- zły stan techniczny urządzeń i wyposażenia zakładów,
- brak prawidłowych warunków do przechowywania odpadów kategorii III, nie przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
- brak prawidłowej odzieży ochronnej pracowników,
- wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych z nieaktualną datą minimalnej trwałości lub z nieaktualnym terminem przydatności do spożycia, jak również z nieprawidłowym oznakowaniem.

W roku sprawozdawczym w barze mieszczącym się w Tarnowskich Górach przy ul. Rynek w trakcie przeprowadzonej kontroli stwierdzono nieprawidłowości tj.:

- brudne ściany i sufity pomieszczeń zakładu;
- stolarka drzwiowa z odpryskami farby;
- brak zabezpieczeń w oknie przeciw owadom w pomieszczeniu produkcyjnym.

W związku z powyższym została wydana decyzja zarządzająca przez PPIS w Bytomiu. Strona tylko częściowo wykonała zalecenia i w późniejszym czasie wystosowała 4 pisma z prośbą o przedłużenie terminu wykonania zarządzeń. Przedmiotowa sprawa jest w toku, ponieważ ostateczny termin wykonania zaleceń ujętych w decyzji PPIS w Bytomiu został wyznaczony na dzień 30 kwietnia 2012r.

W restauracji mieszczącej się w Tarnowskich Górach przy ul. Obwodnica – w trakcie licznych kontroli sanitarnych zakładu stwierdzano uchybienia i nieprawidłowości takie jak:

- brudne urządzenia chłodnicze i zamrażające usytuowane w części kuchni właściwej, brudna posadzka podłogowa;
- nieprawidłowe korzystanie z pomieszczeń zakładu – obróbka wstępna warzyw i owoców przeprowadzana jest w kuchni właściwej;
- brak segregacji żywności w urządzeniu chłodniczym i zamrażalniczym;
- brudne warzywa przechowywane w kuchni właściwej.

Za w/w uchybienia i nieprawidłowości każdorazowo nakładano mandat karny, natomiast kontrole sprawdzające wykazywały wykonanie zaleceń doraźnych. Jednakże następne kontrole tematyczne i kompleksowe wykazywały te same nieprawidłowości i uchybienia co poprzednio. Stan sanitarno – porządkowy po licznych kontrolach sanitarnych w dalszym ciągu nie uległ całkowitej poprawie.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

W 2011 roku na terenie Powiatu Tarnogórskiego w ewidencji znajdowało się **131** zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, wśród nich :

- 2 stołówki pracownicze,
- 4 bloki żywienia w szpitalach,
- 2 bloki żywienia w sanatoriach,
- 10 bloków żywienia w domach opieki społecznej, w tym 3 w systemie cateringowym,
- 4 stołówki w żłobkach i domach małego dziecka,
- 30 stołówek szkolnych, w tym 1 w systemie cateringowym,
- 1 stołówka w internacie,
- 3 stołówki na półkoloniach,
- 57 stołówek w przedszkolach, w tym 11 w systemie cateringowym,
- 6 stołówek w zakładach specjalnych i wychowawczych, w tym 1 w systemie cateringowym,
- 12 innych zakładów żywienia.

Liczba zaplanowanych kontroli zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego wynosiła **49**, natomiast wykonanych **46**. Ogółem w roku 2011 przeprowadzono **125** kontroli, natomiast w 2010 roku **102** kontrole. W porównaniu do roku poprzedniego przeprowadzono o **18%** więcej kontroli.

Ocena stanu sanitarnego podczas kontroli w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego obejmuje zakres:

Stanu technicznego: usytuowanie zakładu, stan techniczny, czystość i przestrzeń robocza zakładu, ochrona zakładu przed zewnętrznymi źródłami zanieczyszczeń, ochrona zakładu przed szkodnikami, kanalizacja zakładu, umywalki do mycia rąk, ustępy, systemy wentylacyjne, oświetlenie pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych, szatnie dla pracowników, rozplanowanie pomieszczeń (zanieczyszczenia krzyżowe), podłogi, ściany, połączenia ścian i podłóg, sufity i zamocowane w górze elementy, okna i inne otwory, drzwi, powierzchnie wykorzystywane w procesie produkcji, urządzenia do czyszczenia i dezynfekcji sprzętu roboczego i wyposażenia, warunki do mycia żywności, urządzenia, sprzęt i inne składniki wyposażenia, które stykają się z żywnością, przechowywanie i usuwanie odpadów.

Zaopatrzenia zakładu w wodę: jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, woda technologiczna, lód stykający się z żywnością, para wodna stykająca się z żywnością.

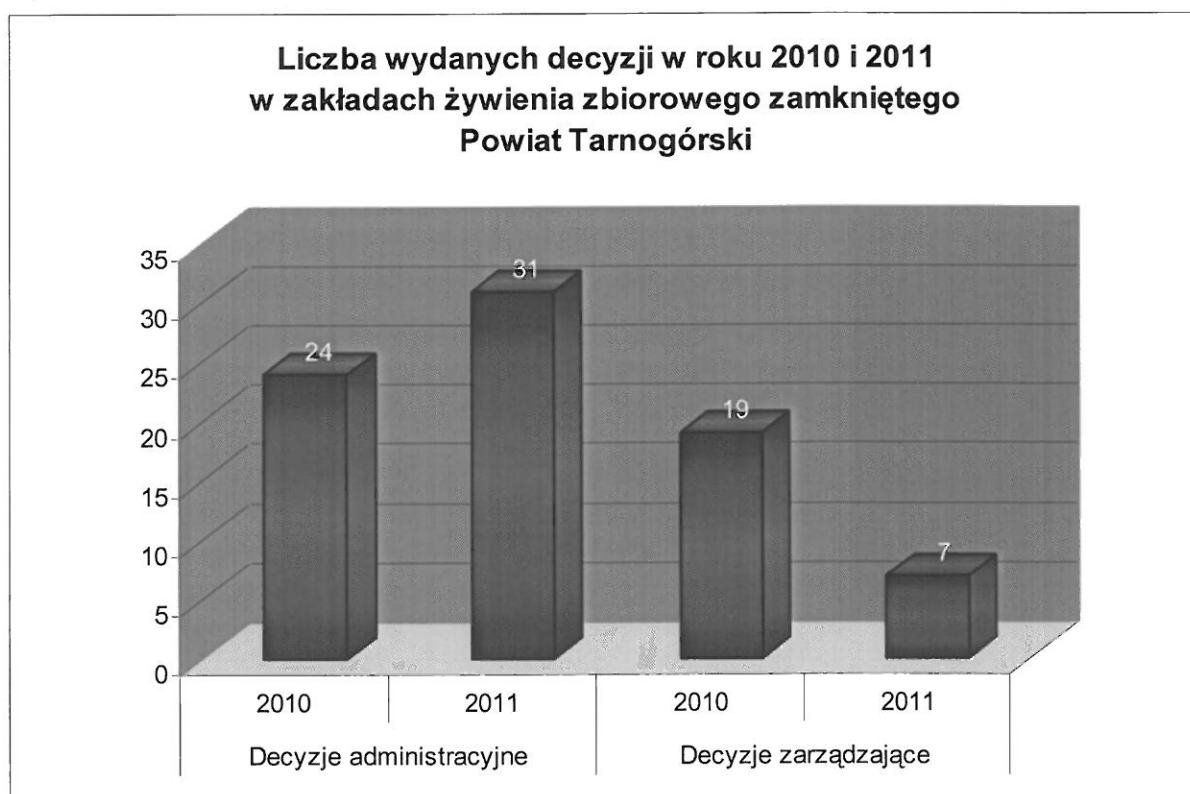
Personelu zakładu: higiena osobista pracowników, odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej, stan zdrowia osób mających kontakt z żywnością, orzeczenia lekarskie.

Higieny produkcji: jakość surowców i składników, magazynowanie surowców i składników, ochrona przed zanieczyszczeniami wewnętrznymi, obecność szkodników, sposoby postępowania w celu zapewnienia skutecznej ochrony zakładu przed szkodnikami, ciągłość łańcucha chłodniczego artykułów łatwo psujących się, segregacja żywności, rozmrażanie żywności, magazynowanie i oznakowanie substancji niebezpiecznych lub niejadalnych, przechowywanie sprzętu i środków używanych do sprzątania, mycia i dezynfekcji, opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością, pakowanie żywności, procesy technologiczne, wyposażenie kontrolno – sterujące urządzeń do obróbki cieplnej i metody kontrolowania skuteczności procesów obróbki cieplnej, prawidłowość chłodzenia artykułów po obróbce cieplnej, zabezpieczenie przed wtórnym zanieczyszczeniem żywności po ogrzewaniu, a przed pakowaniem, pobieranie i przechowywanie próbek żywności w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, mycie i dezynfekcja naczyń.

Dystrybucji: jakość żywności, znakowanie żywności, wydawanie potraw, transport żywności.

Dokumentacji zakładu: opracowanie, wdrożenie i przestrzeganie instrukcji dobrej praktyki higienicznej, opracowanie, wdrożenie i utrzymanie systemu HACCP, opracowanie, wdrożenie i stosowanie procedur zabezpieczenia i wycofania z obrotu partii żywności nieodpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej, prowadzenie i przechowywanie dokumentacji umożliwiającej zidentyfikowanie dostawcy składników i żywności, rejestracja przebiegu procesów produkcyjnych, przechowywanie dokumentów dotyczących przebiegu procesów produkcyjnych, przechowywanie dokumentu dotyczącego pierwszego dopuszczenia do obrotu partii żywności.

Wykres nr 5

W roku 2011 wydano **31** decyzji administracyjnych, w tym **7** decyzji zarządzających oraz **19** decyzji zatwierdzających zakład. W stosunku do roku ubiegłego liczba wydanych decyzji administracyjnych jest większa o **22%**, natomiast decyzji zarządzających jest mniejsza o **63%**.

W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego znajdujących się na terenie Powiatu Tarnogórskiego najczęściej stwierdzano nieprawidłowości typu:

- brak funkcjonalności pomieszczeń,
- zły stan techniczny ścian pokrytych kafelkami – widnieją wybrzuszenia, dziury w kafelkach oraz ubytki,
- zawilgocone ściany i sufity pomieszczeń,
- zniszczony sprzęt i wyposażenie zakładu,
- brak skutecznej mechanicznej wentylacji w pomieszczeniach kuchni,
- nieprawidłowy stan techniczny posadzki podłogowej – ubytki w kafelkach,
- brak urządzeń kontrolno – pomiarowych do monitorowania procesów produkcyjnych,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanego, wdrożonego i utrzymanego kodeksu GHP / GMP oraz systemu HACCP.

Na blok żywieniowy w przedszkolu w Tarnowskich Górach przy ul. Norweskiej w roku 2010 wydano decyzję zarządzającą, ze względu na stwierdzone nieprawidłowości tj.;

- zakurzone, z łuszczącą się farbą powierzchnie ścian i sufitów w pomieszczeniach zakładu;
- zniszczone meble kuchenne w zmywalniach naczyń stołowych;
- nierówne i zbutwiałe powierzchnie szafki pod zlewozmywakiem w obieralni warzyw.

Strona nie wykonała zarządzeń wydanych przez PPIS w Bytomiu, w wyniku czego zostało wydane upomnienie. W późniejszym czasie kontrole sprawdzające w roku 2011 wykazały częściowe wykonanie zaleceń. Dyrekcja przedszkola wystosowała pismo do PPIS w Bytomiu z prośbą o przedłużenie terminu wykonania zarządzeń ujętych w decyzji administracyjnej. PPIS w Bytomiu wydał decyzję o zmianie terminu wykonania zaleceń na dzień 31 sierpnia 2012r., w związku z powyższym sprawa pozostaje w toku.

W wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej w bloku żywieniowym w szpitalu mieszczącym się w Tarnowskich Górach przy ul. Pyskowickiej stwierdzono nieprawidłowości tj. liczne i obszerne ślady pleśni oraz odpadającą farbę na powierzchni sufitów we wszystkich pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych zakładu. Strona wystosowała pismo z prośbą o przedłużenie terminu wykonania zarządzeń ujętych w decyzji administracyjnej. PPIS w Bytomiu wydał decyzję o zmianie terminu na dzień 31 grudnia 2011, po którym to kontrola sprawdzająca wykazała niewykonanie zalecenia. Ponownie na wniosek strony został ustalony nowy termin na dzień 31 marca 2012r., w związku z powyższym sprawa pozostaje w toku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W ramach urzędowej kontroli żywności zbadano **211** próbek środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków:

- w zakresie mikrobiologicznym 100,
- w zakresie organoleptyki 27,
- w zakresie znakowania 84,
- w zakresie zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych 32,
- w zakresie fizykochemicznym 49.

Oceniając jakość zdrowotną zbadanych próbek żywności dyskwalifikacji uległo **7** próbek środka spożywczego, co stanowi **3,3%** próbek zbadanych.

Przyczyną kwestionowania próbek laboratoryjnych było:

- Pod względem zanieczyszczeń biologicznych – zanieczyszczenia szkodnikami zbożowo – mącznymi;
- Pod względem mikrobiologicznym – obecność bakterii:
 - *Enterobacteriaceae* – stwierdzone w mleku;
 - *Staphylococcus aureus* – stwierdzone w mleku i jego przetworach;
 - *Salmonella* – stwierdzono w kurczaku;
 - *Bacillus Cereus* – stwierdzono w ciastkach.

3. Działania doraźne w ramach systemu RASFF i inne

W roku 2011 do Sekcji HŻŻ i PU wpłynęło **40** powiadomień alarmowych RASFF. Wszystkie powiadomienia sprawdzane były podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych. Ponadto przeprowadzone zostały dodatkowe kontrole interwencyjne, głównie w sklepach wielkopowierzchniowych, jak również w innych obiektach w przypadku wskazania w powiadomieniu adresów zakładów, do których mogły dotrzeć kwestionowane środki spożywcze lub materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

W związku z powyższym w wyniku przeprowadzonych kontroli na terenie Powiatu Tarnogórskiego dokonano w **1** przypadku zabezpieczenia środka spożywczego, jak również w **1** przypadku kwestionowanego wyrobu przeznaczonego do kontaktu z żywnością. W większości zakładów nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli obiektów.

4. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami

W roku sprawozdawczym w ewidencji znajdował się 1 obiekt obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz 4 obiekty obrotu kosmetykami. W roku 2011 przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w zakładach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz 4 kontrole w obiektach obrotu kosmetykami w zakresie bezpieczeństwa stosowania kosmetyków będących w obrocie.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń, zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, poszczególny asortyment jest posegregowany i przechowywany na wydzielonych regałach i półkach, nie stwierdzono kosmetyków przeterminowanych.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.

5. Interwencje

W 2011 roku zarejestrowano ogółem 45 interwencji w tym; 25 dotyczących złego stanu sanitarnego obiektów i 20 dotyczących złej jakości zdrowotnej żywności. W związku z interwencjami przeprowadzono 45 kontroli, wydano 5 decyzji zarządzających i 15 zaleceń pokontrolnych., nałożono 17 mandatów na kwotę 2850 zł.

Wydane decyzje dotyczyły poprawy stanu sanitarnego oraz wycofania z obrotu środków spożywczych po dacie minimalnej trwałości lub po terminie przydatności do spożycia.

Wydano zalecenia doraźne na:

- zabezpieczenie żywności przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi,
- doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno – higienicznego zakładu.

Mandaty zostały nałożone za:

- zły stan sanitarno – higieniczny,
- złą jakość zdrowotną żywności,
- brak etykiet na środkach spożywczych,
- przeterminowane środki spożywcze.

W porównaniu do ubiegłego roku ogólna liczba przyjętych i rozpatrzonych interwencji na terenie powiatu tarnogórskiego zwiększyła się o 88%, ponieważ w roku 2011 wynosiła 45, natomiast w roku 2010 wynosiła 5.

Przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały 16 interwencji zasadnych (co stanowi 35% w stosunku do ogółu) tj. o 91% więcej niż w roku 2010, w którym stwierdzono 4 interwencję zasadną. W 2011 roku 26 kontroli wykazały niezasadność interwencji, natomiast w 2010 roku – 1 interwencja były niezasadne.

Wnioski:

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na nadzorowanym terenie PSSE – Bytom. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ocena stanu sanitarno – higienicznego i technicznego w latach 2010 – 2011 :
 - Ilość wydanych decyzji administracyjnych związanych z usunięciem uchybień / nieprawidłowości w roku 2011 zmniejszyła się o **42%** w stosunku do roku 2010, co świadczy o poprawie warunków technicznych w zakładach.
 - Liczba mandatów karnych za uchybienia i nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – porządkowego w roku 2011 wzrosła o około **49%**, a kwota zwiększyła się o około **54%**, co świadczy o gorszych warunkach sanitarnych w zakładach.
 - Zwiększyła się liczba obiektów posiadających wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP, niemniej jednak w większej liczbie kontrolowanych zakładów stwierdza się brak utrzymania i prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji zapewniającej bezpieczeństwo żywności takich jak:
 - Brak opracowanych procedur postępowania ze środkami o niewłaściwej jakości zdrowotnej i przyjęcia reklamacji przez zakłady prowadzące działalność w zakresie produkcji i obrotu środkami spożywczymi,
 - Brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej w całości dokumentacji GHP/GMP w obiektach produkujących i wprowadzających do obrotu środki spożywcze,
 - Dokumentacja HACCP nie jest dostosowana do specyfiki danego zakładu,
 - Niedostateczna wiedza lub całkowity jej brak u kierownictwa podmiotów branży spożywczej w zakresie systemu HACCP,
 - Małe zainteresowanie przedsiębiorców w zakresie opracowania i wdrożenia systemu HACCP,
 - Mylne przeświadczenie przedsiębiorców branży spożywczej, że wprowadzenie systemu HACCP jest trudne i kosztowne,
 - Zbyt mała wiedza i zbyt małe zainteresowanie właścicieli obiektów żywnościowo – żywieniowych nadzorowanych przez PPIS w Bytomiu w zakresie obowiązujących i nowych aktów, przepisów prawnych krajowych i wspólnoty europejskiej w zakresie bezpieczeństwa żywności i higieny środków spożywczych.
3. W roku sprawozdawczym w dużym stopniu zwiększyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego. Ponadto konsumenci rynku spożywczego w dobie daleko posuniętego dostępu do środka masowego przekazu, jakimi są telefon, czy internet zgłaszają coraz częściej i więcej skarg / interwencji (anonimowych) na zły stan sanitarno – higieniczny obiektów i na jakość zdrowotną środków spożywczych wprowadzanych do obrotu, które po przeprowadzeniu kontroli przez upoważnionych przedstawicieli Inspekcji Sanitarnej w większości nie są potwierdzone.

4. W 2011 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdza się mniejszą ilość zdyskwalifikowanych próbek w porównaniu do 2010 roku. Wynika to z mniejszej ilości próbek pobranych i zbadanych niż w roku poprzednim. Przyczyny kwestionowania próbek w 2011 roku były zupełnie inne niż w poprzednim roku sprawozdawczym. Głównie dotyczyły zakresu mikrobiologii, znakowania oraz zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych.

Podsumowując niezgodności stwierdzone podczas prowadzonego nadzoru sanitarnego należy stwierdzić, że przyczyną ich wystąpienia była m.in.: nieznajomość prawa żywnościowego przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie produkcji i obrotu żywnością, brak środków finansowych umożliwiających zapewnienie właściwego stanu sanitarno – technicznego w zakładach; niewystarczające lub niewykwalifikowane zasoby kadrowe, brak praktycznego zastosowania dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz procedur opartych na zasadach systemu HACCP. Nie bez znaczenia jest również brak odpowiednio odstraszaających sankcji karnych.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia oraz wody do kąpieli

1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach do zaopatrywania w wodę

MIASTO RADZIONKÓW

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **17,2 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę – zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach – **śr. 2295** (SUW Bibiela, SUW Miedary)

Miasto zaopatrywane jest w wodę dostarczaną z sieci magistralnej Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach, pochodzącą z nadzorowanych przez PPIS w Bytomiu Stacji Uzdatniania Wody „Bibiela” w Miasteczku Śląskim oraz „Miedary” w Tarnowskich Górach.

Kontrola jakości wody, dostarczanej odbiorcom w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę prowadzona jest w wyznaczonych na terenie miasta **2** punktach monitoringowych.

Łącznie w 2011r na terenie miasta w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano pod względem pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **16** próbek wody. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność) stwierdzono w **4** próbkach wody. Ogółem wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Radzionkowa oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba wykazanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Radzionkowie awarii na sieci wodociągowej wynosiła **26**.

MIASTO TARNOWSKIE GÓRY

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **60,8 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 5544** (SUW Miedary, SUW Bibiela)
 - woda dostarczana przez PW i K Tarnowskie Góry z ujęć własnych –
 - Opatowice, Strzybnica, uj. nr 3 ul. Opolska (łączna produkcja **śr. 1250**)
 - woda dostarczana woda dostarczana z SUW GCR „Repty” – **śr. 128** (zakup wody przez PW i K Tarnowskie Góry)

Miasto zaopatrywane jest w wodę pochodzącą z ujęć wód głębinowych, eksploatowanych do celów wodociagowych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach, tj. uj. Opatowice, Strzybnica, uj. nr III, ul. Opolska oraz zakupywaną przez to Przedsiębiorstwo z G.P.W. S.A. Katowice – Stacje Uzdatniania Wody „Miedary” w Tarnowskich Górach i „Bibiela” w Miasteczku Śląskim. Do sieci miejskiej eksploatowanej przez PWiK Tarnowskie Góry podawana jest również woda z Stacji Uzdatniania Wody eksploatowanej przez Górnośląskie Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach.

Na podstawie wyników prowadzonych w 2011r. kontrolnych badań, wodę w urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia, tj. dostarczaną przez PW i K Tarnowskie Góry z ujęć własnych i zakupywaną z GPW Katowice oraz Stacji Uzdatniania Wody GCR „Repty” oceniono jako przydatną do spożycia.

Dla potrzeb własnych użytkowników eksploatowane są zlokalizowane na terenie miasta ujęcia należące do zakładów „FASER” S.A., PKP Tarnowskie Góry „Grupa Las” i „Zamet” oraz Agencji Inicjatyw Gospodarczych S.A. w Tarnowskich Górach (ujęcie zasila obiekt Park Wodny, ul. Obwodnica 8).

W październiku i listopadzie 2011r w wodzie dostarczanej z ujęcia PKP Tarnowskie Góry „Grupa Las” stwierdzono obecność bakterii grupy coli i pojedynczych kolonii enterokoków.

W związku z powyższym czasowo obowiązywało zalecenie wykorzystywania wody do spożycia wyłącznie po przegotowaniu. Po przeprowadzeniu działań naprawczych woda spełniała wymagania dla wody przeznaczonej do spożycia.

Woda z ujęć „Faser”, „Zamet” i Park Wodny odpowiadała wymaganiom dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Z uwagi na ponadnormatywną zawartość chromu decyzją z dnia 22.06.2011r. znak NS/HK/ 4561-9-5/ 36 /11 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu zakazał wykorzystywania do spożycia wody dostarczanej ze studni S-2 i S-3 ujęcia Centrum Handlowo- Magazynowego Andrzej Dyląg w Tarnowskich Górach, ul. Zagórska 159. Woda z tego ujęcia poza zaopatrzeniem zakładu, była zakupywana przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach dla potrzeb zaopatrzenia mieszkańców miasta Tarnowskie Góry. Po wstrzymaniu eksploatacji tego ujęcia dotychczasowi odbiorcy zostali zasileni wodą o właściwej jakości, zakupywaną z G.P.W. S.A. Katowice.

Liczba zgłoszonych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach awarii wodociagowych wynosiła **121**.

Nadzorem sanitarnym tut. Stacji objęte było również źródło naturalne zlokalizowane w dzielnicy Repty Śląskie. Z uwagi na wysoką zawartość azotanów woda jest nieprzydatna do spożycia.

Ogółem w 2011r na terenie Tarnowskich Gór w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **119** próbek wody w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **100**, pod względem bakteriologicznym-**89**.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (barwa, mętność, chrom, azotany) stwierdzono w **11** próbkach wody, a wskaźników mikrobiologicznych w **6** próbkach (bakterie grupy coli, enterokoki, ogólna liczba mikroorganizmów w $22 \pm 2^\circ\text{C}$).

MIASTECZKO ŚLĄSKIE

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **7,3 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m^3/d :
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 230** (SUW Bibiela)
 - woda dostarczana przez PW i K Tarnowskie Góry, zakupywana z ujęcia Huty Cynku „Miasteczko Śląskie” – **śr. 506**

Miasto zaopatrywane jest w wodę dostarczaną przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach, zakupywaną ze Stacji Uzdatniania Wody „Bibiela” Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach oraz z ujęcia Huty Cynku „Miasteczko” w Miasteczku Śląskim.

W 2011r. monitoring jakości wody wodociągowej prowadzono w dwóch wyznaczonych punktach kontrolnych dla poszczególnych stref zasilania

Ogółem w 2011r. z urządzeń wodociagowych na terenie miasta w tym ujęć zasilających tj. Stacja Uzdatniania Wody „Bibiela” i ujęcie Huty Cynku) pobrano **21** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **21**, pod względem bakteriologicznym -**19**.

Wodę oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii sieci wodociągowej wynosiła – **4**.

MIASTO KALETY

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **8,7 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m^3/d :
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 866** (SUW Bibiela)

Miasto jest zaopatrywane w wodę o dobrej jakości, dostarczaną z miejskiej sieci wodociągowej, zasilanej wodą zakupywaną z Stacji Uzdatniania Wody „Bibiela” GPW Katowice.

Ogółem w 2011 r.z urządzeń wodociagowych na terenie Kalet pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **6** próbek wody.

Liczba awarii miejskiej sieci wodociągowej wynosiła –**13**.

GMINA KRUPSKI MŁYN

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **3,4 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:
 - woda dostarczana z eksploatowanych przez gminę urządzeń wodociagowych SUW Kolonia Ziętek i Potępa – łączna ilość produkowanej wody – **śr. 310**
 - woda dostarczana z ujęcia zakładu Z.T.S. „Nitron” S.A Krupski Młyn -**śr. 238** (zakup wody przez Gminę Krupski Młyn)

Wodę dostarczaną odbiorcom z eksploatowanych przez Gminę Stacji Uzdatniania Wody Kolonia Ziętek i Potępa, ul. Sportowa oraz zakupywaną z ujęcia Zakładu „Nitroerg” S.A. w Krupskim Młynie oceniono jako przydatną do spożycia.

Nadzorem sanitarnym objęty był również wodociąg Ośrodka Harcerskiego w Borowianach. Woda z eksploatowanej studni zawiera wysokie ilości żelaza i manganu. Pomimo zamontowania w 2007r urządzeń uzdatniających woda w ubiegłych latach okresowo wykazywała podwyższoną zawartość manganu. Ponadto okresowo stwierdzano w niej również ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22±2°C) i wysoki odczyn. Po wprowadzeniu w 2011r nowej technologii uzdatniania, jakość wody spełnia obowiązujące wymagania. W związku z powyższym decyzją z dnia 18.07.2011r. znak NS/HK/ 4561-37-1/ 49 /11 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu zezwolił na wykorzystywanie do spożycia wody z nowouruchomionej stacji uzdatniania wody, eksploatowanej na potrzeby tego ośrodka.

Łącznie w 2011r na terenie Gminy w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody pobrano **22** próbki wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **22**, pod względem bakteriologicznym -**21**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, twardość, mangan)) stwierdzono w **5** próbkach wody a wskaźnika mikrobiologicznego w **2** próbkach (ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C).

Liczba awarii wynosiła – **9**.

GMINA TWORÓG

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **7,9 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:
 - woda dostarczana z eksploatowanych przez ZUK sp. z o.o. Tworóg urządzeń wodociagowych SUW Tworóg, Połomia, Mikołeska, Wojska – łączna ilość produkowanej wody – **śr. 764**
 - woda dostarczana z ujęcia Boruszowice Przed. Ekologicznego BCD S.A. w likwidacji
 - **śr.190** (zakup wody przez ZUK sp. z o.o. w Tworogu)

W oparciu o wyniki prowadzonego w 2011r. monitoringu jakości wody z eksploatowanych przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Tworogu urządzeń wodociagowych wodę dostarczaną ze Stacji Uzdatniania Wody – Połomia, Mikołeska, Wojska i Tworóg oraz zakupywaną z ujęcia Boruszowice Przedsiębiorstwa Ekologicznego BCD S.A. w likwidacji oceniono jako przydatną do spożycia.

Jedynie czasowo (w okresie od lipca do końca października 2011r), z uwagi na stwierdzenie obecności bakterii grupy coli i enterokoków w wodzie ze Stacji Uzdatniania Wody Połomia dla jej odbiorców obowiązywał zakaz wykorzystywania wody do spożycia. Po przeprowadzeniu przez eksploatatora działań naprawczych jakość wody uległa poprawie i ponownie dopuszczono ją do spożycia.

Równocześnie nadmieniam, że poza kontrolą jakości wody w urządzeniach wodociagowych zbiorowego zaopatrzenia ludności, będących w gestii Gminy, nadzorem sanitarnym tut. Stacji objęte były wodociągi eksploatowane przez Firmę „BLER” Sp. z o.o. Ubojnia Brynek, ul. Zakładowa 1 oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących i Ekologicznych w Brynku.

Z uwagi na ponadnormatywną zawartość manganu i żelaza oraz mętność i barwę woda ze Stacji Uzdatniania eksploatowanej przez Ubojnię w Brynku, dla potrzeb własnych zakładu oraz zaopatrzenia niewielkiej liczby odbiorców indywidualnych miejscowości Brynek nie spełniała wymagań organoleptycznych i fizykochemicznych określonych dla wody do spożycia.

Odchylenia od wymagań fizykochemicznych (ponadnormatywna zawartość manganu) wykazywała również woda z wodociągu Z.Sz.L i E w Brynku i w związku powyższym dopuszczono ją warunkowo do spożycia.

Łącznie 2011 r z urządzeń wodociagowych na terenie gminy, w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **56** próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- **51**, pod względem bakteriologicznym -**54**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, mangan,) stwierdzono w **7** próbkach wody, a wskaźników mikrobiologicznych w **11** próbkach (bakterie grupy coli, Enterokoki).

Liczba awarii urządzeń wodociagowych należących do Gminy wynosiła – **23**

GMINA ZBROSŁAWICE

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **15,7 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 1627** (SUW. Zawada, SUW Miedary)
 - zakupywana z PWiK Zabrze(st.nr III Świętoszowice)- **śr.70**
 - zakupywana z ZUK sp.z o.o. Tworóg(SUW Wojska)- **śr.33**
 - woda z dostarczana z eksploatowanej przez ZGK i M Zbrosławice SUW Miedary-Kopanina- **śr.96**
 - woda dostarczana z wodociągu Przedsiębiorstwa Nasiennego Księży Las (sprzedaż dla odbiorców indywidualnych i zbiorowych) – **śr. 90**

W oparciu o wyniki prowadzonego w 2011 r. monitoringu jakości wody z eksploatowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Zbrosławicach urządzeń wodociagowych dostarczaną odbiorcom wodę, pochodzącą z SUW Miedary-Kopanina oraz zakupowaną z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach (SUW „Zawada” i SUW „Miedary”), PWiK Zabrze (st. głębinowa S-III Świętoszowice) i ZUK Tworóg (SUW Wojska) oceniono jako przydatną do spożycia.

Natomiast nadal utrzymuje się ponadnormatywna wartość sumy trichloroetenu i tetrachloroetenu w wodzie z ujęcia Zbrosławice. W związku z powyższym pozostaje w mocy decyzja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu z września 2010r zakazująca wykorzystywanie wody do spożycia.

Poza zbiorowym zaopatrzeniem, niewielka część ludności korzysta z wody dostarczanej z wodociagu Przedsiębiorstwa Nasiennego „Księży Las” (ujęcie własne zakładu). W 2011r woda z tego wodociagu spełniała wymagania dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Ogółem z urządzeń wodociagowych na terenie gm. Zbrosławice pobrano 40 próbek wody, w tym przebadano pod względem fizykochemicznym- 37, pod względem bakteriologicznym -31. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, żelazo, mangan oraz suma trichloroetenu i tetrachloroetenu- dot. wyłączonego ujęcia Zbrosławice) stwierdzono w 3 próbkach wody, a wskaźników mikrobiologicznych w 1 próbce (ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$).

Liczba awarii urządzeń wodociagowych należących do Gminy wynosiła –44.

GMINA ŚWIERKLANIEC

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 11,4 tys.
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m^3/d :
 - woda zakupowana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 2240** (SUW Bibiela)
 - woda dostarczana z eksploatowanego przez ZWiK w Świerkłańcu ujęcia Nakło Śląskie, ul. Wapienna- **śr.0,4**

Gmina zaopatrywana jest w wodę do spożycia zakupowaną z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów Katowice, pochodzącą ze Stacji Uzdatniania Wody „Bibiela” w Miasteczku Śląskim.

Jedynie niewielka część odbiorców (ok.15 osób) korzysta z wody pochodzącej z eksploatowanego przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerkłańcu ujęcia Nakło Śląskie, ul. Wapienna.

Dostarczaną odbiorcom wodę oceniono jako przydatną do spożycia.

Łącznie w 2011r z urządzeń wodociagowych na terenie gm. Świerklaniec pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym 15 próbek wody. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność) stwierdzono w 3 próbkach wody.

Liczba awarii sieci wodociagowej wynosiła – 80.

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **5,5 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice - (SUW Bibiela) –**śr. 120**
 - woda zakupywana z GZGWiK Mierzęcice – **śr. 9,2**
 - woda dostarczana z gminnych ujęć Pyrzowice i Tapkowice łączna ilość produkowanej wody (**śr. prod. 717**)

Gmina zaopatrywana jest w wodę pochodzącą z eksploatowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach ujęć Pyrzowice i Tapkowice oraz zakupywaną z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach (Stacja Uzdatniania Wody „Bibiela” w Miasteczku Śląskim) i GZGWiK w Mierzęcicach.

Wodę wodociagową dostarczaną odbiorcom na terenie gminy Ożarowice oceniono jako przydatną do spożycia.

W 2011r z urządzeń wodociagowych na terenie gminy pobrano i przebadano pod względem pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **17** próbek wody. Przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru fizykochemicznego (żelazo) stwierdzono w **1** próbce wody.

Liczba awarii wynosiła –**14**

Ogółem 2011r terenie powiatu tarnogórskiego , w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody oraz nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano **312** próbek wody, w tym przebadano pod względem pod względem fizykochemicznym- **285**, pod względem bakteriologicznym -**268**. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych (mętność, barwa, azotany, żelazo, mangan, twardość, chrom oraz suma trichloroetenu i tetrachloroetenu- dot. wyłączzonego ujęcia Zbrostawice) stwierdzono w **34** próbkach wody, a wskaźników mikrobiologicznych w **20** próbkach (bakterie grupy coli, Enterokoki, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C).

Liczba awarii ogółem – **334**

2. Ocena jakości wody w basenach i kąpieliskach

W 2011r. na terenie powiatu eksploatowane były **3** baseny kąpielowe kryte (miasto Tarnowskie Góry) oraz **2** sezonowe (**1**-w gminie Tworóg, **1**- w Radzionkowie).

Na podstawie przeprowadzonych badań (**162** próbki wody, w tym kwestionowanych pod względem bakteriologicznym - **1**) jakość wody w basenach krytych i sezonowych oceniono jako dobrą.

Nadzorem sanitarnym tut. Stacji objęte były także **3** miejsca wykorzystywane do kąpieli, w tym **2** zorganizowane na zbiorniku wody powierzchniowej „Nakło-Chechło”, gm. Świerklaniec i **1** na zbiorniku wody powierzchniowej „Kalety-Zielona” w Kaletach.

Na podstawie wyników badań (10 pobranych próbek), przedłożonych przez organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpieli zorganizowanych na w/w zbiornikach wodę oceniono jako przydatną do kąpieli

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego

Skontrolowano jakość ciepłej wody w 19 obiektach, w tym szpitale- 5, areszt- 1, inne usługi hotelarskie-2, hotele-1, domy zakonne - 2, domy pomocy społecznej - 8. Ponadnormatywną liczbę bakterii legionella, pozwalającą uznać sieć za skolonizowaną stwierdzono w 9 obiektach, w tym szpitale- 4 (Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A., Tarnowskie Góry obiekty przy ul. Opolskiej 21 i ul. Pyskowskiej 47-51; SP ZOZ "Repty" Górnośląskie Centrum Rehabilitacji, Repty, ul. Śniadeckiego 1; Zakład Pulmonologii, Tarnowskie Góry, ul. Lipowa 3), domy zakonne - 1 (Zgromadzenie Zakonne Sióstr Elżbietanek Cieszyńskich, Tarnowskie Góry, ul. Sikorskiego 44), inne usługi hotelarskie - 1 (Hotel Gościniec Pama, Celiny, ul. Męczenników 25), domy pomocy społecznej-3 (Dom Pomocy Społecznej "Przyjaźń", Tarnowskie Góry, ul. Włoska 24; Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Ojców Kamilianów, Zbrośławice, ul. Wolności 34; Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza, Nakło Śląskie, ul. Główna 8).

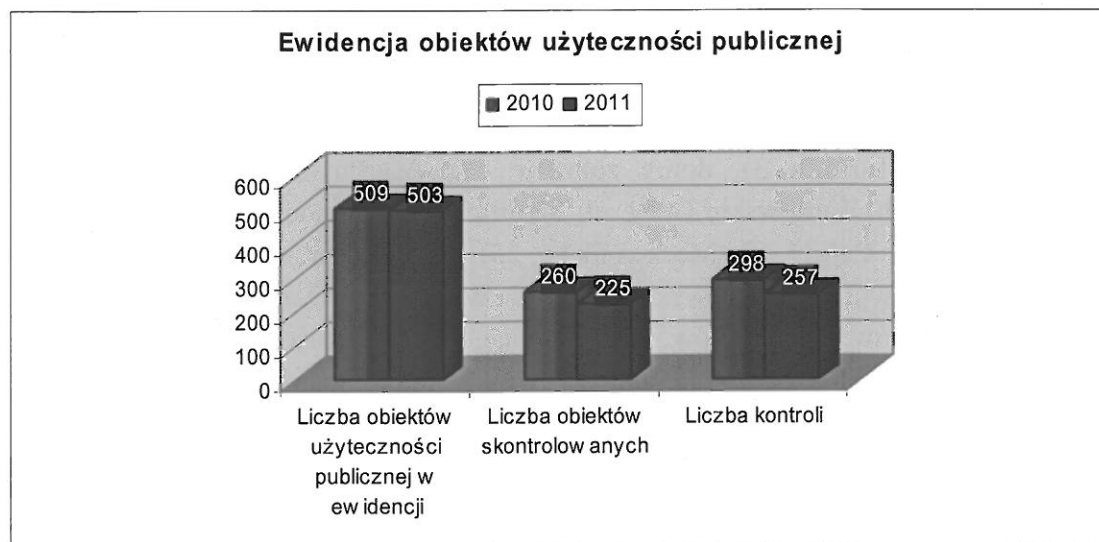
W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nakazał podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody.

Do końca 2011r, przeprowadzone przez właścicieli obiektów działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody w 2 obiektach: szpitale (SP ZOZ "Repty" Górnośląskie Centrum Rehabilitacji, Repty, ul. Śniadeckiego 1; Zakład Pulmonologii, Tarnowskie Góry, ul. Lipowa 3)

Ogółem w 2011r na obecność bakterii legionella pobrano 118 próbek wody, w tym zakwestionowano – 38

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

Bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy licznych i różnorodnych obiektów, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii. W roku sprawozdawczym nadzorem objętych było 503 obiekty, skontrolowano 225 obiektów, w których przeprowadzono 257 kontroli.

Wśród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym najliczniejszą grupę stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej. Mniej liczne grupy stanowią: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, dworce autobusowe i kolejowe, hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie, noclegownie, obiekty sportowe, obiekty kulturalno – widowiskowe, tereny rekreacyjne z piaskownicami, cmentarze, zakłady pogrzebowe, proktoria, baseny kąpielowe kryte i odkryte, areszty śledcze, apteki i punkty apteczne, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, transport publiczny, parkingi i inne, kontrolowane doraźnie lub akcyjnie.

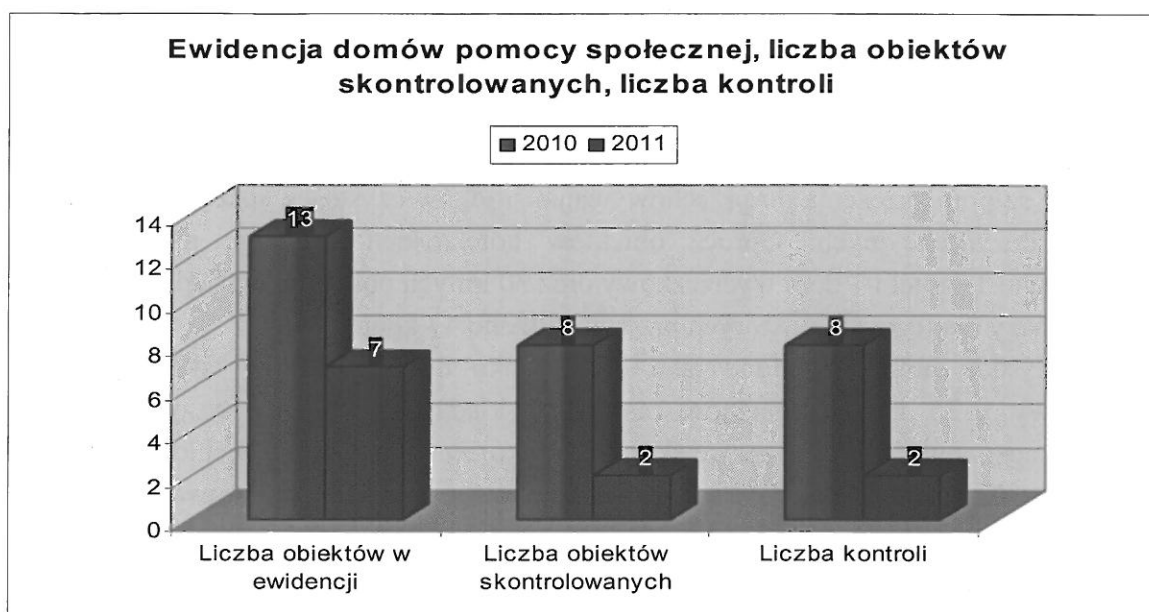
Na użytek niniejszej oceny wybrano i opisano grupy obiektów reprezentowane najliczniej oraz obiekty o znaczeniu strategicznym dla ogólnego poglądu na temat obiektów użyteczności publicznej.

1. Ocena obiektów użyteczności publicznej

Domy pomocy społecznej

W ewidencji jest 7 domów pomocy społecznej. W stosunku do stanu ubiegłorocznego liczba tych obiektów zmniejszyła się o 6. Pięć z nich przekwalifikowało się w niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, a jeden został zlikwidowany.

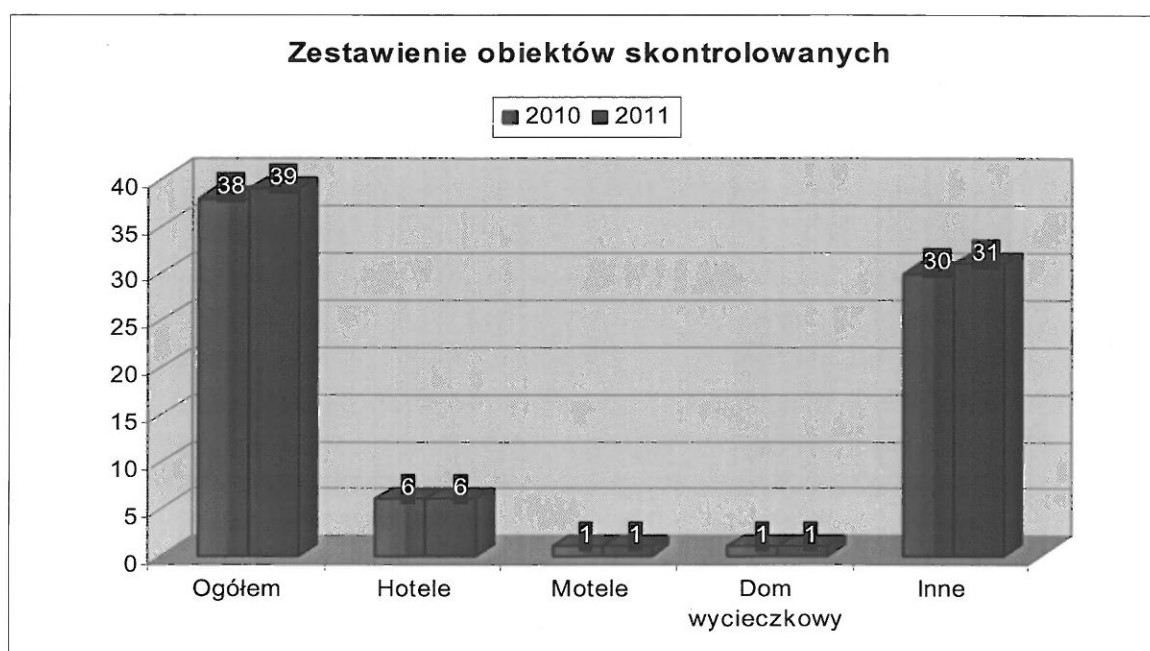
Skontrolowano 2 domy pomocy społecznej, przeprowadzono 2 kontrole.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako dobre. Budynki, w których funkcjonują są w dobrym stanie technicznym. Pomieszczenia dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych i z chorobami wieku starczego. Oprócz kompleksowego wyposażenia zapewniona jest opieka lekarsko-pielęgniarska.

Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie

W ewidencji PPIS w Bytomiu znajduje się ogółem 39 obiektów, w tym 6 hoteli, 1 motel, 1 dom wycieczkowy i 31 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie. W stosunku do roku ubiegłego liczba obiektów pozostała bez zmian, dlatego uznać można, że jest to stabilna pod względem ilościowym grupa obiektów.

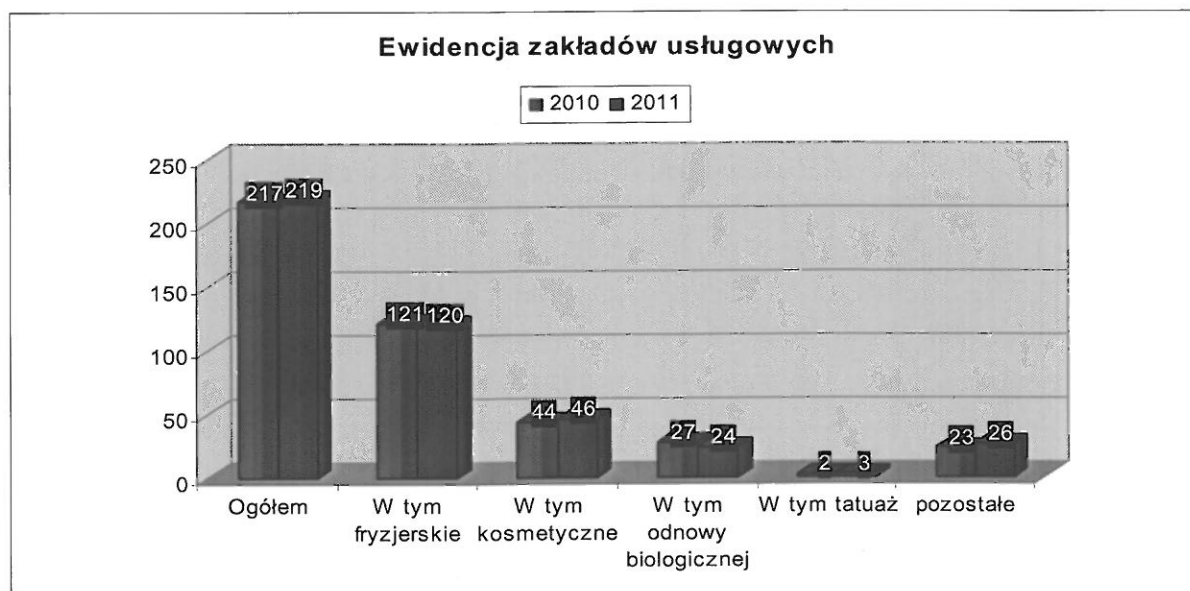
W roku sprawozdawczym nadzorem objętych było 6 hoteli, w których przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych. Wszystkie obiekty są skategoryzowane. Dysponują jednostkami mieszkalnymi z zespołami higienicznymi. Hotele mają podpisane umowy z pralniami, bielizna czysta i brudna przechowywana jest w oddzielnych magazynach, wydzielone są pomieszczenia do przechowywania środków czystości, sprzętu porządkowego i środków dezynfekcyjnych. Oprócz obiektów hotelarskich w ciągu minionego roku skontrolowano 1 motel i 1 dom wycieczkowy oraz 30 innych obiektów, wchodzących w skład pozostałej bazy noclegowej, w których przeprowadzono 47 kontroli.

Wszystkie hotele oceniono jako dobre. Jako dobre oceniono także motel, dom wycieczkowy i 26 innych obiektów, na które składają się przede wszystkim obiekty stanowiące sezonową bazę noclegową skupioną wokół Zalewu Nakło-Chechło oraz zbiornika wodnego w Kaletach-Zielonej. Posiadają one estetycznie zagospodarowane, ogrodzone tereny z dostępem do sanitariatów i bieżącej ciepłej i zimnej wody. Pozostałe, z uwagi na nieco gorszy standard oceniono jako dostateczne.

Na podkreślenie zasługuje fakt podniesienia standardu pola biwakowego usytuowanego nad zalewem Nakło-Chechło, ponieważ pole to posiada 350 miejsc do obozowania, które w okresach weekendowych, przy sprzyjającej pogodzie wykorzystywane są w pełni. W trakcie minionego sezonu letniego obiekt został rozbudowany o 2 funkcjonalne i estetyczne kontenery sanitarne z kabinami ustępowymi, natryskami i umywalkami, ponadto pole wyposażono w kabiny ustępowe typu TOI - TOI.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług

Ogółem w ewidencji jest 219 zakładów należących do tej grupy obiektów, w tym: 120 to zakłady fryzjerskie, 46- kosmetyczne, 3- tatuażu, 24- odnowy biologicznej, 26- zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług.

W 2011 roku skontrolowane zostały 81 zakłady, przeprowadzono 89 kontroli sanitarnych. W minionym roku wydano 7 decyzji administracyjnych i 2 decyzje prolongujące. Zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2011r. do wykonania pozostało 5 decyzji administracyjnych. 3 zakłady oceniono jako złe pod względem sanitarno - technicznym.

W 2 gabinetach kosmetycznych jedyną stwierdzoną nieprawidłowością, w związku z którą wydano decyzję był brak procedur p/epidemicznych.

Nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 300,- zł. Najczęstszymi przyczynami nakładania mandatów karnych były: przeterminowane lub brak środków dezynfekcyjnych, niewłaściwa dezynfekcja, brak segregacji odzieży i bielizny, brudne narzędzia, ogólny bałagan. W zakładach, w których nałożono mandaty karne za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno - higieniczne, wydano zalecenia doraźne, które wykonane zostały terminowo, co potwierdziły kontrole sprawdzające.

Jako dobre oceniono 73 zakłady. Są to zakłady przystosowane do wymogów rozporządzenia MZ z dnia 17 lutego 2004r., w których podczas ostatniej kontroli nie stwierdzono naruszeń sanitarnych, lub te, w których stwierdzono naruszenia, ale zostały usunięte, co potwierdzono podczas kontroli sprawdzających. 5 zakładów oceniono jako dostateczne. Są to w większości obiekty zlokalizowane w starych kamienicach, w których standard pomieszczeń jest niższy.

Dworce kolejowe i autobusowe

PPIS w Bytomiu sprawuje nadzór sanitarny nad 2 dworcami kolejowymi i 1 dworcem autobusowym. W minionym roku skontrolowano wszystkie dworce, tak kolejowe jak i autobusowy, przeprowadzono 2 kontrole dworców kolejowych i 1 kontrolę dworca autobusowego.

Skontrolowane dworce PKP oceniono jako: 1 dobry - w Tarnowskich Górach, który został wyremontowany i 1 jako dostateczny – dworzec w Kaletach, na który składa się kasa biletowa funkcjonująca w ograniczonym czasie oraz poczekalnia dla podróżnych.

Dworzec autobusowy oceniono jako dostateczny. Obiekt przewidziany był do szeroko zakrojonej modernizacji, która rozpoczęła się w listopadzie 2011r.

Poza dworcami, kontroli podlegają się 2 przystanki, w tym 1 komunikacji międzynarodowej i 1 przystanek komunikacji międzygminnej. Skontrolowano obydwa, oceniono je jako dostateczne - są to zaledwie zadaszone wiaty z ławeczką i koszem na śmieci.

Port Lotniczy

Jedynym portem lotniczym na terenie działania PPIS w Bytomiu jest Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach. Bieżący stan sanitarny pomieszczeń ogólnodostępnych, związanych z obsługą podróżnych (węzłów sanitarnych, ciągów komunikacyjnych, ambulatorium oraz płyty lotniska) oceniono jako dobry. Obiekt niezmiennie zachowuje dobre standardy europejskie.

Ustępy publiczne

Pod stałym nadzorem jest 8 ustępów publicznych. Skontrolowano 7 ustępów, w których przeprowadzono 13 kontroli. Stan sanitarny skontrolowanych ustępów nie budził zastrzeżeń. Wszystkie ustępy są skanalizowane, woda doprowadzana z sieci miejskiej, kabiny ustępowe, podłogi i ściany mają powierzchnie łatwo zmywalne. Obiekty wyposażone są w umywalki z ciepłą i zimną wodą, mydło, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy. Stan sanitarno - higieniczny i techniczny był zadowalający, dezynfekcja urządzeń i pomieszczeń była prowadzona na bieżąco.

Noclegownie

W ewidencji PPIS w Bytomiu jest 1 noclegownia. W roku sprawozdawczym kontynuowany był jej remont i modernizacja. Mieszkańcom zapewniono przejściowo mieszkania rotacyjne, a noclegownia funkcjonuje w minimalnym zakresie zapewniając pokoje osobom bezdomnym zatrudnionym przy remoncie.

2. Ocena stanu sanitarnego basenów kąpielowych

W ewidencji PSSE w Bytomiu jest 6 obiektów obejmujących baseny całoroczne i sezonowe, w tym 3 baseny kryte całoroczne i 3 baseny odkryte - sezonowe. Skontrolowano 3 baseny kryte, w których przeprowadzono 5 kontroli. Skontrolowano 2 baseny sezonowe (w ciągu całego sezonu nieczynny był 1 basen), przeprowadzono 4 kontrole. Wszystkie baseny, tak całoroczne jak i sezonowe oceniono jako dobre. Znajdują się one na terenach kompleksów należących do ośrodków sportu i rekreacji, są przed rozpoczęciem każdego sezonu letniego zagospodarowywane i odnawiane. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano 1 decyzję zarządzającą, którą wykonano w ciągu minionego roku.

3. Akcje i współpraca z innymi jednostkami

W 2011r. w ramach akcji wzmożonego nadzoru nad gabinetami tatuażu z uwzględnieniem stosowania preparatu zawierającego PPD skontrolowano 3 tj. wszystkie zewidencjonowane gabinety tatuażu. Nie stwierdzono stosowania preparatów zawierających PPD. W akcji brali udział także pracownicy Sekcji HŻŻ i PU. W wyniku przeprowadzonych działań akcyjnych nie wydano decyzji administracyjnych, nie wydano decyzji unieruchamiających, nie nałożono mandatów karnych.

W sierpniu 2011r. w ramach akcji wzmożonego nadzoru nad toaletami ogólnodostępnymi w budynkach użyteczności publicznej skontrolowano 4 obiekty, w których przeprowadzono 4 kontrole. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie wydano decyzji administracyjnych ani nie nałożono mandatów karnych. Zebrane informacje pozwoliły ocenić te obiekty jako dobre.

W wyniku zaleceń GIS i ŚPWIS w Katowicach wzmożono nadzór sanitarny nad obiektami dla osób bezdomnych poprzez przeprowadzenie kontroli doraźnej w tym obiekcie.

Inne informacje

W roku sprawozdawczym nadzorowano 4 imprezy masowe, która przebiegały z zapewnieniem właściwego stanu sanitarnego dla uczestników.

Ponadto w 2011r. wydano 4 decyzje zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji zwłok. Wszystkie zostały przeprowadzone w wyznaczonym terminie pod nadzorem upoważnionych przedstawicieli PPIS w Bytomiu, wydano 1 decyzje zezwalającą na przewóz urny, po jej zaplombowaniu, wydano 33 postanowienia zezwalające na sprowadzenie zwłok z zagranicy. Zaopiniowano 1 projekt regulaminu porządku i czystości w gminach.

Pozytywnie zaopiniowano 4 procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w gabinetach kosmetycznych i tatuażu.

Systematycznie kontrolowano obiekty użyteczności publicznej i środki transportu publicznego pod kątem przygotowań do Turnieju UEFA EURO 2012. Prowadzono wzmożony nadzór sanitarny nad obiektami wypoczynku letniego.

Wnioski:

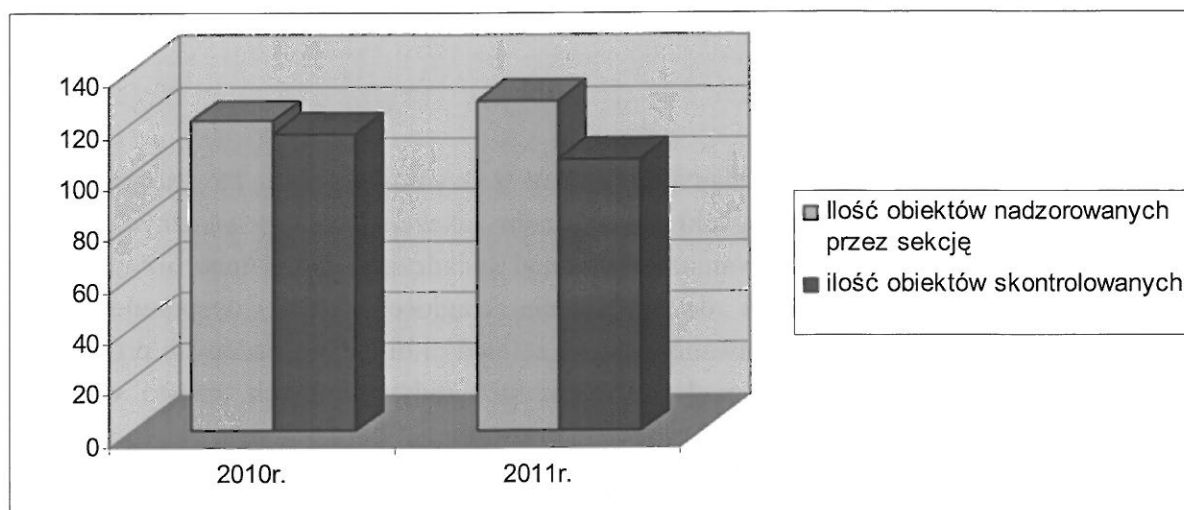
1. Opiniowanie procedur składanych zgodnie z wymogiem art. 16 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, daje podstawy do wnioskowania, że personel świadczący usługi inne niż medyczne, podczas których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek dysponuje wiedzą merytoryczną poniżej oczekiwanej. Mimo, że błędy i braki w składanych procedurach są szczegółowo omawiane podczas instruktaży indywidualnych, często wymagają wielokrotnego powtarzania tych samych wyjaśnień, aż do uzyskania efektu w postaci procedury możliwej do zaakceptowania.
2. Stosowano się do zapisów zawartych w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej, które zobowiązują organ kontroli do zawiadamiania przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli oraz wynikającym z ustawy terminie, w jakim można ją przeprowadzić od daty doręczenia zawiadomienia. Zauważono, że przedsiębiorcy Powiatu Tarnogórskiego wykorzystują tę możliwość i przygotowują się do kontroli.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

Pracownicy sekcji NS/HD sprawują bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2011r. na terenie powiatu tarnogórskiego, bieżącym nadzorem sanitarno-higienicznym objętych było 129 obiektów, skontrolowano w tym okresie 106 obiektów, co stanowi 82,1%.

W porównaniu do roku 2010r. sytuację ilustruje poniższy wykres.

W 2011r. powstało 7 nowych obiektów: 2 żłobki, 2 przedszkola, 2 punkty przedszkolne i 1 szkoła:

- Żłobek Niepubliczny „Bystry Maluszek”, w Tarnowskich Górach, ul Włoska 12;
- Żłobek Niepubliczny – Oddział przy przedszkolu Alladyn w Świerklańcu, ul. Tarnogórska 101;
- Oddziały Zamiejscowe Przedszkola Niepublicznego „Bajkowy Zameczek” w Radzionkowie, pl. Jana Pawła II nr 8;
- Przedszkole Niepubliczne w centrum Edukacyjnym FUTURE, w Tarnowskich Górach, ul. Sienkiewicza 39;
- Punkt Przedszkolny „Bystrzaki”, w Kaletach ul. Dworcowa 4;
- Punkt Przedszkolny „Bystry Maluszek”, w Tarnowskich Górach, ul. Włoska 20;
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Ks. J. Popiełuszki, w Tworogu, ul. Zakładowa 8

1. Stan sanitarny placówek

Szkoły

W 2011r. na terenie powiatu tarnogórskiego nadzorem objętych było 56 szkół różnych typów w tym: 16 szkół w Tarnowskich Górach, 6 szkół w Radzionkowie, 3 szkoły w Kaletach, 3 szkoły w Miasteczku Śląskim i 28 szkół na terenie gmin.

W szkołach przeprowadzono 45 kontroli sanitarnych, w wyniku których wydano 10 decyzji administracyjnych zarządzających. Zarządzenia dotyczyły doprowadzenia ciepłej bieżącej wody do pomieszczeń sanitarnych dla uczniów oraz złego stanu sanitarno-higienicznego ścian, sufitów i podłóg w pomieszczeniach szkoły, braku osłon punktów świetlnych, złego stanu technicznego stolarki okiennej i drzwiowej.

Ponadto na wniosek stron wydano 19 decyzji zmieniających termin wykonania zarządzeń ujętych w decyzjach wydanych w latach wcześniejszych.

Nadal istnieją placówki, w których wydane decyzje administracyjne są kilkakrotnie prolongowane co powoduje znaczne pogorszenie się zarówno ich stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego. Przykładem jest Publiczne Gimnazjum nr 3 w Tarnowskich Górach, decyzja administracyjna z 2004r. z terminem wykonania do 30.09.2012r. po 3 prolongatach – dotyczy złego stanu technicznego stolarki okiennej w budynku szkoły.

W czasie kontroli w 8 placówkach stwierdzono całkowity lub częściowy brak dopływu wody bieżącej ciepłej przy umywalkach w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów. Zgodnie ze zmianą rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.) § 8 – w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zapewnia się ciepłą i zimną bieżącą wodę – zostały wydane decyzje administracyjne zarządzające z terminem wykonania do 30.08.2012r. Decyzje dotyczą niżej wymienionych szkół.:

- Gimnazjum w Radzionkowie;
- Szkoła Podstawowa w Świerklańcu;
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Radzionkowie;
- Szkoła Podstawowa nr 11 w Tarnowskich Górach;
- Szkoła Podstawowa nr 13 w Tarnowskich Górach;
- Szkoła Podstawowa nr 9 w Tarnowskich Górach;
- Gimnazjum nr 3 w Tarnowskich Górach;
- Zespół Szkół w Krupskim Młynie.

W bieżącym roku wyegzekwowano 4 decyzje administracyjne wydane w latach wcześniejszych tj:

- Szkoła Podstawowa nr 15;
- Szkoła Podstawowa w Orzechu;
- Szkoła Podstawowa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wojsce;
- Szkoła Podstawowa w Świerklańcu.

Decyzje te dotyczyły złego stanu sanitarno-higienicznego ścian, sufitów i podłóg w pomieszczeniach szkoły, złego stanu technicznego sprzętu sportowego na boiskach szkolnych, schodów oraz stolarki okiennej, zapewnienia osłon punktów świetlnych w pomieszczeniach szkoły, wyposażenia sal zajęć w meble edukacyjne dostosowane do zasad ergonomii.

Przedszkola i inne formy

W 2011r. pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 48 przedszkoli, w tym 20 na terenie miasta Tarnowskie Góry. Cztery obiekty nowoutworzone, pozytywnie zaopiniowane:

- Sportowo Językowy Punkt Przedszkolny „Bystrzaki” w Kaletach;
- Punkt Przedszkolny „Bystry Maluszek” w Tarnowskich Górach;
- Oddziały Zamiejscowe Przedszkola Niepublicznego „Bajkowy Zameczek”, pl. Jana Pawła II nr 8, 41-922 Radzionków;
- Przedszkole Niepubliczne w centrum Edukacyjnym FUTURE, ul. Sienkiewicza 39, 42-600 Tarnowskie Góry.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny wszystkich niepublicznych przedszkoli jest prawidłowy.

W roku sprawozdawczym w przedszkolach przeprowadzono 33 kontrole sanitarne, w wyniku których wydano 5 decyzji administracyjnych zarządzających. Zarządzenia dotyczyły złego stanu sanitarno-higienicznego podłóg i pomieszczeń sanitarnych, braku osłon punktów świetlnych oraz osłon przed nadmiernym nasłonecznieniem.

Na wniosek strony wydano 1 decyzję zmieniającą termin wykonania zarządzeń

W bieżącym roku wyegzekwowano 4 decyzje administracyjne wydane w latach wcześniejszych, tj:

- Przedszkole nr 1 w Tarnowskich Górach;
- Przedszkole nr 4 w Tarnowskich Górach;
- Przedszkole nr 9 w Tarnowskich Górach;
- Przedszkole Miejskie nr 1 w Kaletach.

Decyzje te dotyczyły złego stanu sanitarno-higienicznego podłóg w salach zajęć, złego stanu technicznego stolarki okiennej i drzwiowej, złego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń i urządzeń sanitariatów, braku osłon punktów świetlnych.

Żłobki

Nadzorem na terenie powiatu tarnogórskiego objętych jest 5 żłobków, w tym 2 nowoutworzone: Żłobek Niepubliczny „Bystry Maluszek” i Żłobek Niepubliczny – Oddział przy przedszkolu Alladyn. Te obiekty objęte są szczególnym nadzorem i kontrole sanitarne przeprowadza się co najmniej 1 raz w roku.

Na wniosek strony wydano decyzje administracyjną zmieniającą termin wykonania zarządzeń - dotyczy doprowadzenia do właściwego stanu technicznego tarasu wraz ze schodami - Żłobek Publiczny Nr 1 – Oddział II

W roku sprawozdawczym wykonano w całości 2 decyzje administracyjne wydane w latach wcześniejszych na Żłobek Publiczny nr 1 – Oddział I, zarządzenia dotyczyły złego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitów pomieszczeń pralni w części piwnicznej oraz złego stanu technicznego stolarki okiennej w pomieszczeniach placówki.

Przeprowadzone kontrole wykazały prawidłowy stan sanitarno-higieniczny w pomieszczeniach. Stan techniczny sprzętu i wyposażenia prawidłowy, w miarę posiadanych środków finansowych sukcesywnie wymieniany na nowy posiadający stosowne atesty i certyfikaty.

Świetlice Środowiskowe

W 2011r. pod nadzorem było 5 świetlic środowiskowych, z tego 4 w Tarnowskich Górach, 1 w gminie Kalety. Jedna placówka została zlikwidowana w roku sprawozdawczym – Świetlica Środowiskowa OSP w Tarnowskich Górach.

W roku sprawozdawczym wydana została 1 decyzja administracyjna zmieniająca termin wykonania zarządzeń wydanych w latach poprzednich dotycząca złego stanu technicznego tarasu na terenie placówki. Podobnie jak w roku ubiegłym stan sanitarno-higieniczny świetlic środowiskowych oceniamy jako dobry.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W zakresie badań problemowych w 2011r. dokonano pomiarów mebli szkolnych i przedszkolnych w wytypowanych placówkach. Skontrolowano:

- Przedszkole nr 1 w Miasteczku Śląskim, zmierzono 48 dzieci w 2 oddziałach, nieprawidłowo siedziało tylko 4 dzieci w 1 oddziale,
- Szkoła Podstawowa w Świerkłańcu – zmierzono 72 uczniów w 4 oddziałach, meble częściowo nowo zakupione, z certyfikatami, nieprawidłowości nie stwierdzono.

W wielu placówkach nadal brak mebli z certyfikatami. Głównie dyrektorzy w gminach w ramach posiadanych środków finansowych sukcesywnie zakupują nowe meble edukacyjne dla dzieci i młodzieży.

Higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych

W zakresie badań problemowych w 2011r. dokonano higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w wytypowanych placówkach. Skontrolowano 4 szkoły, w tym 2 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum i 1 zespół szkolno-przedszkolny. Podczas wszystkich

przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości - sytuacja w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa zmianie.

Plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych w badanych oddziałach uwzględniają potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31.12.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.). W w/w placówkach doraźnych zaleceń nie wydano.

Ocena warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

Kontrole w roku bieżącym i latach ubiegłych wykazały liczne nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i sanitarno-technicznego:

- w salach gimnastycznych (zniszczona stolarka drzwiowa, brudne ściany i sufity) – wydano 5 decyzji administracyjnych,
- boisko sportowe (zniszczona, nierówna nawierzchnia) - wydano 1 decyzję administracyjną zmieniającą termin wykonania zarządzeń,
- zapleczy bloków sportowych (brudne ściany i sufity, zniszczona stolarka drzwiowa) – wydano 2 decyzje administracyjne.

Dyrektorzy 2 szkół swoim zarządzeniem wyłączyli z użytkowania pomieszczenia sanitarne wyposażone w natryski ze względu na ich zły stan techniczny i niesprawne urządzenia. Dotyczy szkół: Liceum Ogólnokształcące w Radzionkowie i Szkoła Podstawowa nr 1 w Radzionkowie.

W roku sprawozdawczym wykonano w całości zarządzenia w 2 placówkach dotyczące stanu sanitarno-higienicznego na terenie bloków sportowych:

- Szkoła Podstawowa nr 15 - dotyczyła złego stanu sanitarno-higienicznego ścian, sufitów i podłóg w salach gimnastycznych, złego stanu technicznego sprzętu sportowego na boiskach szkolnych,
- Szkoła Podstawowa w Świerklańcu – dotyczyła złego stanu sanitarno-higienicznego podłogi oraz braku osłon punktów świetlnych i osłon na grzejnikach c.o. na zapleczu bloku sportowego.

Pomimo zapewnienia w większości placówek możliwości korzystania przez uczniów z natrysków młodzież sporadycznie korzysta z tych urządzeń po zajęciach z wychowania fizycznego, częściej po dodatkowych zajęciach sportowych.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach dokonywana jest ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Stan sanitarno-higieniczny zarówno w 2010, jak i w 2011r. nie budził zastrzeżeń. Pracownie komputerowe wyposażone są w odpowiedni stoły i krzesła, w oknach zainstalowane są osłony przed nadmiernym nasłonecznieniem, stanowiska komputerowe ustawione są z

zachowaniem odległość między sąsiadującymi monitorami (nie mniej niż 0,6m) i opracowane są regulaminy bhp przy obsłudze komputera.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych)

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonywana jest ocena realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2010, jak i 2011 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. Nie używano w czasie prowadzonych zajęć przeterminowanych substancji i preparatów chemicznych, nie stwierdzono magazynowania tych substancji i preparatów chemicznych na zapleczach – są one na bieżąco przekazywane przez dyrektorów szkół do utylizacji.

Placówki te posiadają aktualny spis znajdujących się na stanie niebezpiecznych substancji chemicznych. Niebezpieczne substancje chemiczne są przechowywane zgodnie z zaleceniami w karcie charakterystyki w wydzielonych zamykanych szafach lub na zapleczu pracowni. Zaplecze również zamykane. Substancje i preparaty chemiczne są oznakowane z informacją o szkodliwości dla zdrowia. Pracownie chemiczne wyposażone są w regulamin bhp, apteczki pierwszej pomocy, zlewy z bieżącą wodą.

3. Dożywianie dzieci i młodzieży

Większość szkół posiada własne bloki żywieniowo-żywnościowe, w których przygotowywane są ciepłe posiłki w postaci obiadów jedno lub dwudaniowych. Ogółem żywionych było 1487 dzieci, z tego 1070 spożywa ciepłe posiłki tylko jednodaniowe. Z posiłków dofinansowanych korzystało 480 dzieci.

Podobnie jak w 2010r. większość szkół podstawowych korzysta z akcji organizowanych przez Agencję Rynku Rolnego finansowanych przez Unię Europejską. Prowadzone akcje to „Szlanka mleka” i „Owoce w szkole” – dotyczy to głównie klas I – III w szkołach podstawowych. Wszystkie dzieci z w/w klas korzystają z tej akcji.

4. Profilaktyczna opieka zdrowotna

Na nadzorowanym terenie wszystkie placówki mają zapewnioną profilaktyczną opiekę zdrowotną. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej wraz z wyposażeniem jest prawidłowy.

Wyposażone są one w umywalkę z bieżącą zimną i ciepłą wodą, podłogi wykonane są z materiałów umożliwiających ich mycie i dezynfekcję, przy umywalkach ściany wyłożone są materiałami trwałymi, gładkimi, zmywalnymi, nienasiąkliwymi, odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych, zachowany jest dostęp do środków myjąco-dezynfekujących.

5. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2011r. w ramach akcji „Zima w mieście” zgłoszono w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej 19 turnusów organizujących półkolonie. Skontrolowano 4 z nich w trakcie trwania turnusów. Ogółem wypoczywało w nich 245 dzieci i młodzieży.

Natomiast w roku 2010 zgłoszono w bazie MEN 13 placówek, skontrolowano 4 z nich. W skontrolowanych placówkach wypoczywało 754 dzieci i młodzieży.

W ramach Akcji „Lato 2011” zgłoszonych zostało 64 turnusów w bazie MEN, z tego placówki prowadzące wypoczynek w formie wyjazdowej – 4 kolonie, 1 obóz pod namiotami a pozostałe prowadziły półkolonie w miejscu zamieszkania. W czasie trwania turnusów skontrolowano 14 placówek półkolonijnych. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 2376 dzieci i młodzieży. Natomiast w roku 2010 zgłoszono w bazie MEN 9 placówek, skontrolowano 8 z nich. W skontrolowanych placówkach wypoczywało 360 dzieci i młodzieży.

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba dzieci i młodzieży wypoczywających w czasie trwania półkolonii zimowych w miejscu zamieszkania uległa zmniejszeniu, natomiast ilość dzieci i młodzieży wypoczywających w czasie trwania akcji wypoczynku letniego uległa zdecydowanemu zwiększeniu.

Zarówno, w całodobowych, jak i w placówkach w miejscu zamieszkania skontrolowanych w czasie trwania wypoczynku nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń dobry, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej uczestników wypoczynku.

6. Interwencje

W 2011r. zarejestrowano 1 wniosek- anonimowy w sprawie podjęcia interwencji w Gminnym Przedszkolu nr 1, w Zbrosławicach – zgłoszono nie zachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych dla dzieci i odpowiednich warunków bieżącej czystości u dzieci oraz problem wszawicy. Przeprowadzona kontrola sanitarna nie potwierdziła zgłaszanych zarzutów w sprawie dostępności do urządzeń sanitarnych, bieżącej czystości dzieci, natomiast sprawa wszy została natychmiast rozwiązana przez Dyrektora placówki we współpracy z zakładem opieki zdrowotnej w Zbrosławicach.

Wnioski:

Placówki oświatowo-wychowawcze w dalszym ciągu wymagają przeprowadzania kapitalnych remontów oraz wyposażania ich w meble i sprzęt z certyfikatami.

Dyrektorzy placówek podobnie jak w latach ubiegłych występują do PPIS o przedłużenie terminu wykonania zarządzeń ujętych w decyzjach administracyjnych wskazując na brak lub niewystarczającą ilość środków finansowych do ich realizacji. Ciągły brak finansów na w/w obiekty pogarsza ich stan sanitarny, techniczny. Dyrektorzy placówek

powinni na bieżąco przeprowadzać okresowe remonty i konserwacje w celu zachowania wymagań bezpieczeństwa i higieny na terenie swoich placówki.

Priorytetem jest zapewnienie właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów. Szczególnie ważne jest zapewnienie należytego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń sanitarnych i stałej dostępności bieżącej zimnej i ciepłej wody w tych pomieszczeniach.

VII. Warunki sanitarno- higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena i kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy, w celu zapobiegania powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Na terenie powiatu tarnogórskiego nadzorem objętych było 355 obiektów o różnej formie prawnej, prowadzące działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W roku 2011 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy skontrolowanych zostało 86 obiektów, w których przeprowadzono 118 kontroli.

Tematyka przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

- ocena przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy oraz przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych;
- ocena warunków pracy pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych i chemicznych w zakładzie opieki zdrowotnej;
- ocena warunków pracy, narażonych zawodowo pracowników zatrudnionych na uczelniach wyższych w zakresie zagrożeń chemicznych i biologicznych;
- przestrzeganie przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest;
- ocena realizacji wymogów w zakresie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3 oraz substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych;
- ocena warunków higieny pracy pracowników narażonych na kwas siarkowy w działalności zawodowej;
- ocena stanu higieniczno-sanitarnego w związku ze zgłoszoną interwencją pracowników;
- kontrola warunków i higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i produktów biobójczych;
- ocena przestrzegania przepisów w zakresie kart charakterystyki i oznakowania wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena przestrzegania wymogów w zakresie stosowania leków cytostatycznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W 32 zakładach podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości, które dotyczyły następujących zagadnień:

Badań i pomiarów środowiska pracy

- Aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;
- Rejestrów i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz bieżącego uzupełniania tych kart badań;
- Poinformowania pracowników o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy;
- Obniżenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy poniżej dopuszczalnych norm.

Złego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń:

- Odnowienia ścian i sufitów w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych;
- Odnowienia ścian w pomieszczeniach pracy;
- Uzupełnienia ubytków w posadzkach pomieszczeń pracy;
- Urządzenia zgodnie z przepisami pomieszczeń higieniczno – sanitarnych;
- Wymiany armatury w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych;
- Wyposażenia w indywidualne szafki przeznaczone do przechowywania własnego posiłku pracownika.

Uchybień w zakresie substancji i preparatów chemicznych:

- Aktualnych spisów stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz kart charakterystyki;
- Wyposażenia w urządzenia do płukania oczu w pomieszczeniu z możliwością obłania pracowników środkami żrącymi;
- Oznakowania miejsc, rurociągów, pojemników i zbiorników służących do przechowywania substancji lub preparatów niebezpiecznych;
- Oznakowania opakowań stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- Udokumentowania oceny ryzyka zawodowego stwarzanego przez czynnik chemiczny;
- Uzupełnienia brakujących kart charakterystyki stosowanych w działalności substancji i mieszanin oraz zapoznanie z nimi pracowników;
- Instrukcji składowania załadunku i transportu substancji i preparatów chemicznych.

Uchybień w zakresie czynników biologicznych:

- Uwzględnienia narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne w ocenie ryzyka zawodowego;
- Rejestru prac narażających pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia;

- Rejestru pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia;
- Znaku ostrzegającego przed zagrożeniem biologicznym;

Uchybień w zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych:

- Rejestru prac, w których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- Rejestru pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- Informacji do ŚPWIS w Katowicach o substancjach, preparatach czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- Uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego szczegółowych informacji dotyczących narażenia pracowników na substancje, preparaty czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 32 decyzje administracyjne zarządzające, w tym w trakcie realizacji pozostało 5 decyzji administracyjnych. Wystawiono 5 upomnień wzywających do wykonania obowiązków ujętych w decyzjach.

W nadzorowanych zakładach występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: pył, hałas, drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne, w których na stanowiskach pracy przeprowadzane były badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy nie przestrzegają częstotliwości wykonywania badań i pomiarów oraz nie uzupełniają na bieżąco rejestru i kart czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy, zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 02 lutego 2011r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 33, poz. 166).

W 2011 r. w 9 zakładach pracy stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Są to zakłady, w których warunki przekroczenia czynników szkodliwych utrzymują się od lat na stałym poziomie mimo podjętych działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na te czynniki.

Zakładami w których utrzymują się przekroczenia NDS i N są:

- „Nitroerg” S.A. Zakład Zamiejscowy Krupski Młyn - hałas, pyły zawierające SiO₂, substancje chemiczne
- Huta Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. w Miasteczku Śląskim -hałas, pyły zawierające SiO₂, substancje chemiczne, drgania mechaniczne
- Firma „GABRO” Tarnowskie Góry - hałas
- „STA-Odlewnie” Sp. z o.o. Tarnowskie Góry –hałas, pyły zawierające SiO₂,
- Zakłady Aparatury Chemicznej „Chemet” S.A. Tarnowskie Góry-hałas

- Fabryka Maszyn i Urządzeń „TAGOR” S.A. Tarnowskie Góry -hałas, pyły zawierające SiO₂,
- P.G.L. „Lasy Państwowe Nadleśnictwo Brynek- hałas,
- Tworóg; „Indyk Śląsk” Sp. z o.o. Wieszowa- hałas
- HBP” Sp. z o.o. Tarnowskie Góry-hałas

Zakłady realizując program działań organizacyjno-technicznych wprowadzały i nadal wprowadzają nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu zapobieganiu powstawania chorób zawodowych.

Pracodawcy dostarczali na bieżąco pracownikom środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy.

Przeprowadzono kontrole narażenia zawodowego pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników chemicznych i biologicznych w zakładach opieki zdrowotnej. Również przeprowadzono kontrole narażenia zawodowego pracowników narażonych na kwas siarkowy w działalności zawodowej.

W związku z przeprowadzonymi kontrolami stwierdzono, że większość pracodawców spełniła obowiązki jakie nakłada na nich rozporządzenie dot. szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy. We wszystkich skontrolowanych zakładach zapewniano pracownikom środki ochrony zbiorowej, odpowiednie środki hermetyczności oraz środki ochrony indywidualnej, które są właściwie przechowywane i utrzymywane. Pracodawcy zapewniali środki higieny osobistej oraz środki do odkażania skóry. Pracownicy wykonujący prace związane z narażeniem na szkodliwy czynnik biologiczny mieli zapewnioną opiekę lekarską oraz w większości skontrolowanych zakładów, możliwość uodpornienia się przy użyciu dostępnych szczepionek.

Natomiast w opracowanej ocenie ryzyka zawodowego pracodawcy nie uwzględniają szkodliwego czynnika biologicznego oraz nie prowadzą rejestru prac i pracowników narażonych na szkodliwy czynnik biologiczny zakwalifikowany do 3 grupy zagrożenia.

Przeprowadzone kontrole w zakresie wprowadzania i stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych wykazały, iż pracodawcy rzetelniej podchodzą do realizacji przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz.322), ale mimo to nadal stwierdza się uchybienia (kontrole kwestionowane)

Zgodnie z rozporządzeniem REACH z dniem 1 grudnia 2008r. pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji. W chwili obecnej trwa rejestracja właściwa produkowanych substancji, której termin uzależniony jest od tonażu (rejestracja obejmuje lata 2010-2018).

Od 01 grudnia 2010r, obowiązują nowe zasady wynikające z rozporządzenia CLP dotyczące oznakowania opakowań substancji chemicznych oraz zmian w kartach charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych (pojawia się podwójną klasyfikacja zgodna z w/w rozporządzeniem i dyrektywą 67/548/EWG lub/i dyrektywą 1999/45/WE)

W ramach nadzoru w zakresie narażenia zawodowego pracowników narażonych na kwas siarkowy w działalności zawodowej skontrolowano 3 zakłady. We wszystkich skontrolowanych obiektach stwierdzono uchybienia dot. przeprowadzenia pomiarów w zakresie stężenia kwasu siarkowego, oceny ryzyka zawodowego z uwzględnieniem narażenia pracowników na szkodliwe czynniki chemiczne, stanowiskowych instrukcji bhp przy stosowaniu i składowaniu niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych oraz wyposażenia w urządzenia do przemywania oczu. W ślad za czym wydano 3 decyzje administracyjne zarządzające na: Fabryka Zmechanizowanych Obudów Ścianowych „FAZOS” ul. Zagórska 167, Fabryka Sprzętu Ratunkowego i Lamp Górniczych „FASER” S.A. ul. Nakielska 42-44, Huta „Miasteczko Śląskie” S.A. w Miasteczku Śl., ul. Woźnicka 36

W ramach nadzoru skontrolowano 2 obiekty zakładów opieki zdrowotnej w zakresie warunków pracy pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników chemicznych i biologicznych. We wszystkich skontrolowanych obiektach stwierdzono uchybienia dot. oceny ryzyka zawodowego z uwzględnieniem narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, chemiczne i substancje, preparaty czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz znaku ostrzegającego przed zagrożeniem biologicznym. W ślad za czym wydano 2 decyzje administracyjne zarządzające na: NZOZ „Bi -MED” ul. Mickiewicza 8, NZOZ Szpital Św. Kamila, ul. Bytomska 22.

Na terenie powiatu tarnogórskiego znajduje się 1 podmiot odpowiedzialny za produkcję produktów biobójczych, jest to „Biotimex” S.C w Krupskim Młynie ul. Zawadzkiego 9. Działalność firmy polega na produkcji produktów biobójczych kat.1 i grupy 2 z przeznaczeniem do dezynfekcji systemów wodnych, wanien z hydromasażem, wody w basenach i usuwania glonów. Powyższy podmiot szczegółowo podlega ustawie z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (t. j Dz. U z 2007 nr 39 poz.252 z późn. zm). Przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych. Kontrola wykazała, iż producent prowadzi działalność zgodnie z w/w ustawą, posiada właściwe oznakowania etykiet produktów biobójczych i numery pozwoleń na wprowadzanie do obrotu produktów. Substancje czynne zawarte w produktach biobójczych zgodnie z obowiązującym przepisem prawnym figurują w Załączniku II do Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1451/2007 dla danej grupy produktów. Ponadto nie są objęte decyzjami o niewłączeniu poszczególnych substancji czynnych do załącznika I, IA lub IB do dyrektywy 98/8/WE. Producent uaktualnia karty charakterystyki zgodnie z dodatkowymi wymogami Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r., zmieniające Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EEG i dyrektywy Komisji 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE. L 133 z 31.05.2010)

W zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych przeprowadzono 4 kontrole u następujących dystrybutorów: „Blecharski” Z. T. Blecharski, J. Dyszy Sp. Jawna, Orzech, ul. Bytomska 140, Centrum Zaopatrzenia Rolno-Ogrodniczego T. Sojka, ul. Ligonja 1 Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Rolnictwa „Chempest” Wojska, ul. Podlesie Kol.25 A oraz w Grupa Producentów Zbóż i Rzepaku Klimowicz Bis Sp. z o. o., Księży Las, ul. Wiejska 1.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż aktualne są rejestry dopuszczonych do obrotu produktów biobójczych. Istnieje ścisła współpraca z dostawcami i producentami sprzedawanych produktów. Wprowadzane produkty znajdują się jednostkowych, oryginalnych opakowaniach, odpowiednio oznakowanych i opisanych.

Na terenie powiatu tarnogórskiego znajdują się 3 podmioty: ZPUH „Centrochem” Kotula Sp. J ul. Zagórska 159, Przedsiębiorstwo Obrotu Produktami Chemii i Metalurgii PROMECH ul. Zagórska 159, zajmujący się dystrybucją prekursorów narkotykowych kat.3 takich jak: kwas siarkowy i kwas solny. Dwa podmioty: „Nitroerg” S.A w Krupskim Młynie ul. Zawadzkiego 1, Huta Cynku „Miasteczko Śląskie” w Miasteczku Śl. ul. Woźnicka 36 są zarówno producentem i dystrybutorem kwasu siarkowego.

Podmioty zgodnie z obowiązującymi przepisami przekazują informację dot. ilości tych substancji wykorzystywanych lub dostarczanych odbiorcom do PPIS w Bytomiu.

Prowadzona działalność z w zakresie prekursorów narkotykowych jest zgodna z przepisami:

- Rozporządzenie (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych (Dz. Urz. UE L 47 z 11.02.2004)
- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1277/2005 z dnia 27 lipca 2005 r. ustanawiające przepisy wykonawcze dotyczące rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotykowych i rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi (Dz. Urz. UE L 202 z 3.8.2005, str. 7)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.).

W ramach kontroli zakładów, w których występuje narażenie na substancje, preparaty, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, zauważono, że pracodawcy nie prowadzą rejestru prac i pracowników narażonych na kontakt z w/w czynnikami. Większość pracodawców zgłosiło informacje o stosowaniu w działalności substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym do ŚPWIS w Katowicach

2. Choroby zawodowe

W roku 2011 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy w sprawie chorób zawodowych przeprowadzono 42 oceny narażenia zawodowego. W związku z podejrzeniem choroby zawodowej do PPIS w Bytomiu z prośbą o ocenę zwracały się jednostki orzecznicze oraz Inspektorzy Sanitarni z całego kraju. PPIS w Bytomiu wydał 38 decyzji, w tym 22 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej a 16 decyzji o braku choroby zawodowej. W roku bieżącym wydano decyzje stwierdzające z poz.3- pylica płuc, z poz.18- choroby skóry, z poz.20- przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy ,z poz.21- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu, z poz.22- zespół wibracyjny oraz z poz.26- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (WZW typ C, borelioza).

W/w choroby były spowodowane działaniem pyłów zwłókniających, sposobem wykonywania pracy (monotypia), działaniem hałasu, drgań mechanicznych a także pracą w leśnictwie w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi (*Borrelia burgdorferi*) i w służbie zdrowia (HBV i HCV).

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2010 i 2011

Numer choroby zawodowej i nazwa	2010r.	2011r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz.3-pyllice płuc	0	5
poz. 15 przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat	2	0
poz. 17 nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	1	0
poz. 20 - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonania pracy	2	3
poz. 21 - obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	0	4
poz.22- zespół wibracyjny	0	1
poz.23-choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego	1	0
poz. 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	3	8
<i>Razem</i>	<i>9</i>	<i>21</i>

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie powiatu tarnogórskiego w porównaniu do roku 2010 zwiększyła się liczba stwierdzonych chorób zawodowych (z 9 na 21).

3. Interwencje

W 2011 r. wpłynęły 4 wnioski o podjęcie interwencji. Trzy wnioski zostały rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu dotyczyły: złych warunków sanitarno higienicznych w Gminnym Ośrodku Rekreacji w Świerklańcu, ul. Parkowa 30 i obiektach - nastawniach PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., ul. Nakielska 4, zanieczyszczenia środowiska, hałasu przy recyklingu samochodowym na posesji w Radzionkowie.

W związku z tym przeprowadzono 3 kontrole. Przeprowadzone kontrole wykazały, że 2 wnioski były zasadne, w ślad za czym wydano 2 decyzje administracyjne zarządzające, a 1 wniosek niezasadny (podczas kontroli nie potwierdził się stan faktyczny z doniesieniem). Jeden wniosek dotyczył zapewnienia przestrzegania standardów ochrony środowiska nałożonych na przedsiębiorstwo „MARBACH -POLSKA” Sp. z o. o., w Tarnowskich Górach. Sprawę przekazano do rozpatrzenia Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach.

Wnioski:

1. Liczba zakładów w których występują przekroczenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy utrzymuje się na tym samym poziomie co w latach ubiegłych. Przekroczenia występują w zakładach o działalności gospodarczej: produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych, produkcja maszyn i urządzeń, produkcja wyrobów z mięsa oraz w działalności leśnej.
2. Warunki sanitarno – higieniczne w zakładach pracy na terenie nadzorowanym przez PPIS w Bytomiu ulegają poprawie. Zauważa się poprawę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy poprzez odpowiednie wykorzystanie osiągnięć nauki i techniki. U pracodawców zauważalna jest większa świadomość zagrożeń występujących na stanowiskach pracy. Bardziej respektowane są przepisy prawne dotyczące warunków higieniczno-sanitarnych związanych z działalnością zakładu. Pracodawcy przywiązują wagę do obowiązków przeprowadzania pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy i zapoznają pracowników z wynikami przeprowadzanych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, jednakże zapominają o częstotliwości dokonywania pomiarów. Podobnie jak w latach ubiegłych są uwagi do opracowanych ocen ryzyka zawodowego. W tych ocenach pracodawcy nie uwzględniają narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz substancje i preparaty chemiczne, które znajdują się na stanowiskach pracy.
3. Analizując karty stwierdzeń chorób zawodowych zauważalny jest wzrost liczby stwierdzonych przypadków chorób z poz.3-pylce płuc z 0 na 5, poz. 20 - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonania pracy z 2 na 3, poz.21- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu (...) z 0 na 4, z poz. 22 – zespół wibracyjny z 0 na 1, z poz. 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa z 3 na 8.

Zauważalny jest spadek z poz.15- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat z 2 do 0, z poz.17 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi i poz.23 - choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego z 1 do 0.

4. Zgodnie z rozporządzeniem REACH z dniem 1 grudnia 2008r. pracodawcy kontynuują obowiązki dotyczące dalszej rejestracji. W chwili obecnej trwa rejestracja właściwa produkowanych substancji, której termin uzależniony jest od tonażu (rejestracja obejmuje lata 2010-2018). Od 01 grudnia 2010r, obowiązują nowe zasady wynikające z rozporządzenia CLP dotyczące oznakowania opakowań substancji chemicznych oraz zmian w kartach charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych (pojawia się podwójna klasyfikacja zgodna z rozporządzeniem CLP i dyrektywą 67/548/EWG lub/i dyrektywą 1999/45/WE).

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowana była na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14.03.1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (jedn. tekst: Dz. U. z 2011 r., Nr 212, poz. 1263) poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w realizowanych obiektach, takich jak szpitale, obiekty żywieniowo-żywnościowe, zakłady pracy, itp., a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkających i przebywających w ich sąsiedztwie. Uzgadnianie lub opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty żywieniowo-żywnościowe, usługowo-handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty turystyczne, w tym hotele, pensjonaty, obiekty wychowania i nauczania (szkoły, przedszkola), obiekty ochrony zdrowia (przychodnie, apteki, pomieszczenia indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej, itp.), zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, inwestycje drogowe, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, inwestycje związane z gospodarką odpadami, stacje paliw i inne.

Teren obszaru działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu obejmuje miasta: Bytom, Piekary Śląskie oraz powiat tarnogórski, w skład którego wchodzi miasta: Tarnowskie Góry, Miasteczko Śląskie, Kalety, Radzionków oraz gminy: Zbrostawice, Tworóg, Krupski Młyn, Świerklaniec i Ożarowice, co stanowi obszar o powierzchni ok. 752 km².

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowiska w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

1. projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.
2. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.
3. przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zwanej dalej „decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach”.
4. dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych.
5. obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1 Powiat tarnogórski swoim zasięgiem obejmuje teren o powierzchni 64 252,71 ha, w tym miasto Tarnowskie Góry – 8 347 ha. Planem zagospodarowania przestrzennego objętych jest ok. 64 % powierzchni terenu powiatu tarnogórskiego.

Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wydała 3 opinie dotyczące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, 2 postanowienia i 3 opinie sanitarne dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 3

opinie sanitarne dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko (w tym 1 odnośnie studium oraz 2 odnośnie planów).

Przedkładane wnioski o uzgodnienie planów zagospodarowania przestrzennego głównie dotyczyły obszaru kilku dzielnic.

Dla powiatu tarnogórskiego uzgodniono:

- projekt zmiany studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego miasta Tarnowskie Góry w rejonie dzielnic: Śródmieście – Centrum, Lasowice, osada Jana,
- projekt zmiany studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego miasta Tarnowskie Góry w rejonie dzielnic północnych - Opatowice, Rybna, Strzybnica, Pniowiec, Sowice, części Lasowic na północ od ulicy Częstochowskiej i terenów leśnych,
- projekt zmiany studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Miasta Kalety,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu, położonego przy granicy z Gminami Radzionków i Świerklaniec w dzielnicy Bobrowniki Śląskie w Tarnowskich Górach,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Miasta Miasteczko Śląskie obejmującego Żyglin Zachód,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach Strefy Aktywności Gospodarczej w Miasteczku Śląskim,
- zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tworóg,
- zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w granicach ustanowionej strefy ochronnej Huty Cynku „Miasteczko Śląskie”,
- zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru Miasta Miasteczko Śląskie obejmującego Żyglin Zachód.

W projektach planów ustalano m.in.:

- wprowadzono zakaz lokalizacji inwestycji, w tym usług, których działalność może powodować ponadnormatywną uciążliwość wykraczającą poza działkę, do której inwestor posiada tytuł prawny,
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w budynkach mieszkalnych dopuszczono wydzielenie lokali usługowych nieuciążliwych z wykluczeniem usług związanych ze składowaniem i przetwarzaniem odpadów oraz warsztatów samochodowych.
- tereny zabudowy: mieszkaniowo-usługowej i usługowej przeznaczono pod usługi nieuciążliwe – dla których nie jest wymagana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach – z wykluczeniem usług związanych ze składowaniem i przetwarzaniem odpadów, dodatkowo dla zabudowy mieszkaniowo – usługowej wykluczono handel hurtowy, warsztaty i myjnie samochodowe.

- ustalono szczegółowe zapisy dotyczące ochrony wód podziemnych oraz ujęć wód podziemnych, w tym: zakaz lokalizacji inwestycji wymagających głębokich wykopów rozstrzelniających górotwór, zakaz lokalizacji inwestycji powodujących zanieczyszczenia gruntu, zmiany w chemii wód przesiąkowych (np.: składowanie odpadów, produktów chemicznych i petrochemicznych), zakaz stosowania rozwiązań technologicznych w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, które mogłyby powodować przedostawanie się ścieków do wód powierzchniowych, podziemnych i do gruntu, zakaz budowy nowych ujęć wód podziemnych ujmujących poziom triasowy, zakaz budowy otworowych wymienników ciepła z zastosowaniem cieczy uznawanych za szkodliwe dla środowiska wodnego.
- wprowadzono nakaz stosowanie proekologicznych, wysokosprawnych systemów grzewczych w celu ograniczenia emisji pyłów i gazów do powietrza.

Ad. 2 W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego uzgodniła 2 wnioski dotyczące warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (w tym 1 wniosek negatywnie tj. budowa obiektu handlowo-usługowego wraz z infrastrukturą (miejsca parkingowe, billboard reklamowy oraz 3 maszty flagowe) w Świerkłańcu).

Ad. 3 Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wydała:

- 41 opinii sanitarnych, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- 10 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań technicznych.

Podstawową grupę zaopiniowanych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły obiekty przemysłowe – 34 %. Pod względem ilościowym kolejną grupę stanowiły inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, inwestycje związane z gospodarką odpadami oraz inne.

Tematyka pozostałych inwestycji dotyczyła stacji paliw, inwestycji drogowych, obiektów żywieniowo-żywnościowych oraz obiektów usługowo-handlowych.

Porównując lata 2010 i 2011 zaobserwowano nieznaczny wzrost wpływających wniosków związanych z procedurą oceny oddziaływania na środowisko. W 2011 roku wydano 13 % więcej opinii sanitarnych dotyczących tego zagadnienia.

Ad. 4 W Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego uzgodnionych zostało 25 dokumentacji projektowych, natomiast w 2010 roku uzgodniono 30 projektów.

Największy procent wśród zaopiniowanych projektów stanowiły obiekty żywieniowo-żywnościowe – 49%, zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej – 22%. Kolejną grupę stanowiły obiekty handlowo-usługowe oraz inne.

Ad. 5 W Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wydano 98 opinii sanitarnych dopuszczających do użytkowania, natomiast w 2010 roku liczba ta wynosiła 97.

Liczba dokonanych odbiorów w 2011 roku utrzymała się na tym samym poziomie co w roku 2010, różnica wynosiła 1.

Wśród obiektów dopuszczonych do użytkowania największą grupę stanowią obiekty żywieniowo-żywnościowe – 39 %. Kolejną grupę stanowiły zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, obiekty ochrony zdrowia oraz obiekty przemysłowe. Niewielki procent stanowiły obiekty turystyczne, obiekty wychowania i nauczania, handlowo-usługowe, sportu i rekreacji, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową oraz inne.

W 2011 pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili 122 kontrole i wizje lokalne inwestycji zlokalizowanych na terenie powiatu tarnogórskiego.

Porównując rok 2010 i 2011 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy niewielki spadek. Wzrosła jedynie ilość wydanych opinii związanych z procedurą oceny oddziaływania na środowisko, natomiast liczba opinii sanitarnych dopuszczających do użytkowania utrzymała się na podobnym poziomie.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania edukacyjne w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia podejmowane w 2011 roku przez Państwową Inspekcję Sanitarną wynikały z zapisów Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz założeń Narodowego Programu Zdrowia i polegały na; inicjowaniu, prowadzeniu i koordynowaniu działalności oświatowo – zdrowotnej w celu kształtowania postaw i zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia.

Do najważniejszych działań w zakresie promocji zdrowia należało:

- Prowadzenie działań zmierzających do poprawy i umacniania zdrowia społeczności lokalnej w zakresie: zapobiegania chorobom zakaźnym, propagowania zdrowego stylu życia oraz zapobiegania nałogom.
- Inicjowanie programów i akcji prozdrowotnych.
- Wdrażanie, koordynowanie i nadzorowanie programów ogólnopolskich, wojewódzkich w zakresie działań oświaty-zdrowotnej i promocji zdrowia.
- Prowadzenie współpracy w ramach edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Mając na uwadze powyższe zadania, sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu podejmowała inicjatywy i przedsięwzięcia prozdrowotne poprzez koordynację między innymi krajowych zalecanych programów profilaktycznych oraz organizując akcje, konkursy, wystawy.

„Trzymaj Formę!”

Program „Trzymaj Formę!”

Program edukacyjny skierowany jest głównie do uczniów szkół gimnazjalnych (klasy I-III) i klas V- VI szkół podstawowych.

Głównym celem programu jest

- Zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2010/2011 program realizowany był w 23 szkołach. W roku szkolnym 2011/2012 chęć udziału w niniejszym programie wyraziło tylko 21 szkół. Każda szkoła otrzymała materiały informacyjno-edukacyjne. Dodatkowo monitorowano właściwy przebieg i realizację działań programowych w placówkach nauczania i wychowania w wybranych szkołach. Główny Inspektor Sanitarny zorganizował konkurs na projekt edukacyjny promujący aktywne uczestnictwo rodziców w realizacji programu edukacyjnego pt. „Trzymaj Formę” w roku szkolnym 2010/2011r.

Nawiązano współpracę z firmą Unilever Foodsolution w zakresie organizacji warsztatów kulinarnych dla osób zajmujących się żywieniem.

Największą trudnością w realizacji programu jest brak różnorodnych form i malejąca ilość materiałów edukacyjnych w kolejnych edycjach programu.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu.

Działania podjęte w 2011 roku w ramach realizacji programu skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem biernych palaczy.

Celem głównym programu jest:

- Zmniejszanie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie).

Podjęto następujące działania: w związku z organizacją i obchodami Światowego Dnia bez Papierosa, Kampanią „Miasta wolne od dymu” i Światowego Dnia Rzucenia Palenia Tytoniu

- opracowano i przeprowadzono konkurs plastyczny pt. „Czyste powietrze wokół nas”, zorganizowano wystawę w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bytomiu,
- nawiązano współpracę z firmami Public Relations będącymi właścicielami ekranów LCD w centrum miasta Tarnowskich Gór i autobusach o numerach 1,5,17,19,129,780,820, które bezpłatnie emitowały spoty dotyczących antytytonizmu
- nawiązano współpracę z Wielospecjalistycznym Szpitalem Powiatowym im. Dra Bronisława Hagera w Tarnowskich Górach i zorganizowano akcję pomiarów stężenia tlenu w wydychanym powietrzu dla zainteresowanych osób,
- organizowano i obsługiowano punkty informacyjne - między innymi, w czasie II Śląskiego Festiwalu Zdrowia, Festynu Rodzinnego w Tarnowskich Górach, Festynu Rodzinnego z okazji 10-lecia Tesco w Tarnowskich Górach, akcji z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia,
- opracowano krzyżówkę którą rozwiązywały dzieci w czasie festynu rodzinnego w Tarnowskich Górach,
- przeprowadzono badania stężenia tlenu w powietrzu oraz prezentowano zagrożenia związane z paleniem tytoniu podczas Festynu rodzinnego w Tarnowskich Górach, oraz Festynu Rodzinnego z okazji 10-lecia otwarcia Tesco w Tarnowskich Górach,
- przeprowadzono szkolenia dla pracowników Tesco w Tarnowskich Górach nt. Profilaktyki antytytoniowej i wyemitowano film nt. antytytonizmu,
- dystrybuowano materiały oświatowo-zdrowotne na temat szkodliwości palenia tytoniu przez cały rok dla zainteresowanych osób.
- koordynowano badania ankietowe przeprowadzone w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach gastronomicznych. Badania ankietowe dotyczyły przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach, na podstawie art. 5 ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55 z późn. zmianami). Badania ankietowe przeprowadzane były przez pracowników nadzoru sanitarnego PSSE w Bytomiu w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego.

Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. „Czyste Powietrze wokół nas”

Celem programu jest

- Zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń
- Wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy

Program skierowany jest do dzieci 5 i 6 letnich uczęszczających do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów. W roku szkolnym 2010/2011 zgodnie z wytycznymi program realizowały 20 przedszkola z powiatu tarnogórskiego, natomiast w roku szkolnym 2011/2012 do programu zaproszono 2 nowe przedszkola. Łącznie program realizują 22 przedszkola z powiatu tarnogórskiego.

Dla należytej realizacji programu: pozyskano kredki, przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla nowych przedszkolnych koordynatorów programu, przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, rozpropagowano konkurs plastyczny pt. „Czyste powietrze wokół nas”, zorganizowano wystawę nadesłanych prac dzieci w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Bytomiu, monitorowano właściwy przebieg i realizację działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.

Program jest chętnie realizowany przez placówki przedszkolne.

W roku szkolnym 2010/2011 patronat nad programem objął Burmistrz Tarnowskich Gór, Burmistrz Radzionkowa, Burmistrz Miasteczka Śląskiego, Wójt Gminy Świerklaniec, którzy ufundowali nagrody dla laureata w w/w konkursie.

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę”

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Cele szczegółowe to;

- Uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia.
- Kształtowanie u dzieci postaw odpowiedzialności za własne zdrowie.
- Uświadomienie dzieciom, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia.
- Uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem.
- Wykształcenie u dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą.

Program skierowany jest dla uczniów I-III szkół podstawowych. W roku szkolnym 2010/2011 do jego realizacji przystąpiły 4 wybrane szkoły podstawowe, natomiast w roku szkolnym 2011/2012 do programu zaproszono 2 nowe szkoły. Łącznie program realizuje 6 szkół podstawowych.

Zasadnicze działania – przygotowanie i przeprowadzenie szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu, dystrybucja materiałów edukacyjnych, czuwanie nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów klas starszych szkół podstawowych i gimnazjum „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Celem głównym programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum.

Cele szczegółowe:

- Integracja grupy. Wyróżnienie liderów. Uzasadnienie i wzmocnienie postaw zobowiązujących do nie palenia.
- Ukazanie funkcjonowania ludzkiego organizmu i jego potrzeb, a przede wszystkim konieczność odpowiedniego odżywiania i korzyści czystego powietrza .
- Przekazanie wiadomości o zachowaniach asertywnych, uczenie się rozpoznawania swych zachowań oraz uświadomienie mechanizmów nacisku grupowego wraz z nauczeniem się sposobów odmowy.
- Uczenie rozpoznawania odczuć przeżywanych w sytuacjach trudnych, uświadomienie mechanizmów konfliktu, jak również uczenie umiejętności radzenia sobie z problemami.
- Uczenie umocnienia poczucia własnej wartości w zbudowaniu pozytywnego myślenia o sobie i kształtowania ważnych umiejętności w kontaktach z ludźmi.

Program skierowany jest dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i uczniów gimnazjum. W roku szkolnym 2010/2011 i 2011/2012 do jego realizacji przystąpiło 5 szkół , Zasadnicze działania – szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu, dystrybucja materiałów edukacyjnych, czuwanie nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.

Profilaktyka HIV/AIDS

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS.

Formy realizacji:

- koordynowano działania w związku z Ogólnopolską Multimedialną Kampanią Społeczną ph. „Wiedza ratuje życie” promującą testowanie w kierunku HIV.
- nawiązano współpracę z właścicielami ośrodków i wypożyczalni sprzętu wodnego nad zalewem Nakło – Chechło oraz z ośrodkami sportu i rekreacji, z domami kultury, szkołami, gdzie organizowane były półkolonie, ośrodkami sportu i rekreacji oraz szpitalami i zakładami opieki zdrowotnej.

- w ramach Światowego Dnia Walki z AIDS zorganizowano z Pełnomocnikiem Burmistrza Miasta ds. Uzależnień w Tarnowskich Górach i Stowarzyszeniem Pomocy Uzależnionym i ich bliskim „Falochron” happening połączony z akcją profilaktyczną na Rynku w Tarnowskich Górach w dniu 23.11.2011r., który miał na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem zakażeń wirusem HIV. Zainteresowani mogli skorzystać z punktu informacyjnego, gdzie oprócz rozmowy, rozdawane były różne materiały edukacyjne. Podsumowaniem akcji był „teatr cieni” wystawiony przez członków Stowarzyszenia „Falochron”, którego przesłanie brzmiało następująco „wśród nas żyją ludzie zakażeni wirusem HIV, najczęściej jednak nie zdajemy sobie z tego sprawy, są dla nas jak cienie”. Na znak solidarności z osobami chorymi organizatorzy wypuścili światełko do nieba.;
- bieżąca dystrybucja materiałów edukacyjnych oraz wypożyczanie filmów edukacyjnych.

”Wybierz Życie Pierwszy Krok”

Program realizowany był w 12 szkołach w tym w 5-ciu szkołach ponadgimnazjalnych z powiatu tarnogórskiego. Skierowany był do klas I uczniów szkół ponadgimnazjalnych, rodziców i opiekunów uczniów oraz kadry pedagogicznej szkół.

Celem programu było podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniem wirusem HPV i profilaktyką raka szyjki macicy.

Zasadnicze działania – przedstawienie oferty programowej wybranym szkołom, przygotowanie szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu, dystrybucja materiałów edukacyjnych, czuwanie nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania

Pilotażowy Program Profilaktyki zakażeń HCV „Stop HCV”

Celem programu jest zwiększenie wiedzy i świadomości uczniów na temat dróg szerzenia się zakażeń HCV oraz metod zapobiegania zakażeniom.

Grupa docelowa- uczniowie wybranej klasy I jednej szkoły ponadgimnazjalnej, Rada Pedagogiczna, rodzice i opiekunowie uczniów z klasy I.

Ramy czasowe- rok szkolny 2010/2011 (II półrocze)

Zasadnicze działania; przeprowadzono naradę w szkole dotyczącą inauguracji programu Profilaktyki zakażeń HCV „Stop HCV” na której przedstawiono cel i założenie programu, przekazano materiały informacyjno edukacyjne oraz czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w szkole.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Podstępne WZW

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Cele szczegółowe

- przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV,
- uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie,
- pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi

Program jest realizowany w roku szkolnym 2011/2012 w 4 szkołach ponadgimnazjalnych w klasach II z powiatu tarnogórskiego.

Zasadnicze działania; Przedstawienie oferty programowej wybranym szkołom. Przekazanie informacji o szkoleniu dla koordynatorów programu oraz udział pracowników sekcji OZ w szkoleniu zorganizowanym przez WSSE Katowice. Przeprowadzenie narad dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu. Dostarczenie materiałów edukacyjnych i ankiet do szkół gdzie realizowany jest program

REALIZACJA INTERWENCJI NIEPROGRAMOWYCH

Akcja edukacyjna pt. „Brazowo, ale czy zdrowo”

Cel - kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego.

Zasadnicze działania:

Zamieszczenie informacji na stronie internetowej PSSE Bytom. Nawiązanie współpracy z właścicielami ośrodków i wypożyczalni sprzętu wodnego nad zalewem Nakło – Chechło, ZHP, domami kultury gdzie organizowane były pólkolonie, ośrodkami sportu i rekreacji, zakładami opieki zdrowotnej. Dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych.

Badania ankietowe pt. „Zachowania zdrowotne kobiet w ciąży”

Cel – określenie zdrowotnych zachowań kobiet w ciąży oraz ich wpływu na zdrowie potomstwa.

Grupa docelowa – kobiety przebywające na oddziałach położniczych w okresie 21-25.11.2011r.

Zasadnicze działania: Wystosowanie pisma do dyrektora szpitala w celu ustalenia terminu przeprowadzenia ankietyzacji. Ankietyzacja kobiet, które przebywały w szpitalu, wprowadzenie danych do centralnego systemu Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie.

Badania ankietowe pt. Zachowania Zdrowotne młodzieży

Cel –określenie zdrowotnych zachowań młodzieży

Grupa docelowa- uczniowie z 2 wybranych szkół i klas zgodnie z wytycznymi GIS oraz studenci uczelni.

Ramy czasowe – 18 - 22.04.2011 rok

Zasadnicze działania; Wystosowanie pism do dyrektorów szkół w celu ustalenia terminu przeprowadzenia ankietyzacji. Ankietyzacja młodzieży. Wprowadzenie danych do centralnego systemu Instytutu Medycyny Wsi Lublin. W ankietyzacji w powiecie tarnogórskim udział wzięło 24 uczniów. Jedna ze szkół odmówiła udziału w ankietyzacji ze względu na specyfikę pracy z dziećmi.

Akcja –antybiotyki

Cel – zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem antybiotykooporności, jak również nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Grupa docelowa –ogół społeczeństwa.

Zasadnicze działania; prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych w zakładach służby zdrowia i placówkach oświatowo wychowawczych oraz poradnictwo metodyczne w miarę potrzeb.

„Dopalacze wypalacze środki zastępcze”

Cel- ograniczenie zagrożenia życia i zdrowia ludzi po użyciu tzw. dopalaczy.

Grupa docelowa- ogół społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Zasadnicze działania; Przesłano drogą elektroniczną do wszystkich placówek gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych informacji o możliwości skopiowania filmu pt. Masz wybór. Stop Dopalaczom. Zorganizowano konkurs plastyczny pt. „Stop dopalaczom” w czasie trwania wypoczynku letniego. Wystosowano pisma do urzędu miasta z prośbą o objęcie patronatem konkursu i przekazanie materiałów promocyjnych na nagrody w konkursie. Konkurs został objęty patronatem i nagrody oraz materiały promocyjne przekazali: Burmistrz Miasteczka Śląskiego- Krzysztof Nowak, Burmistrz Miasta Tarnowskie Góry- Arkadiusz Czech, Wójt Gminy Tworóg-Eugeniusz Gwóźdź, Burmistrz Miasta Radzionków-Gabriel Tobor. W Miejskiej Bibliotece Publicznej od 16-30.09.2011r, dodatkowo można było oddać w tym okresie głos na najlepszą pracę. Dostarczono nagrody laureatom konkursu.

Akcja informacyjna Zanimbecik

Cel- podniesienie świadomości kobiet w ciąży.

Grupa docelowa- kobiety planujące ciążę lub w ciąży.

Zasadnicze działania: Rozdystrybuowano 17 plakatów informacyjnych w 12 placówkach (szpitalach i przychodniach) .

Akcje informacyjne w zakresie profilaktyki nowotworowej

Cel- podniesienie świadomości kobiet nt. profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy.

Grupa docelowa- ogół społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem kobiet.

Inicjatorem akcji był Wojewódzki Ośrodek Koordynujący Centrum Onkologii Gliwice.

Zasadnicze działania; Pomoc przy rozdystrybuowaniu plakatów dot. akcji „Skryningostrada”;

Akcja informacyjna w zakresie zakażeń E-coli

Cel –profilaktyka zakażeń E-coli.

Grupa docelowa –ogół społeczeństwa.

Zasadnicze działania; Zamieszczono na stronie internetowej PSSE Bytom informacje nt. zakażeń E-coli oraz przekazano drogą elektroniczną zgodnie z wytycznymi ulotki informacyjne do urzędu miasta, szpitali i komendy policji.

Organizacja warsztatów dla osób zajmujących się żywieniem w szkołach i przedszkolach

Cel –propagowanie zasad zdrowego odżywiania.

Grupa docelowa –osoby zajmujące się żywieniem w szkołach i przedszkolach.

Partnerem i współorganizatorem była firma Unilever Foodsolution.

Zasadnicze działania: Ustalanie z partnerem terminu warsztatów. Zorganizowano salę i wysłano zaproszenia do szkół i przedszkoli z informacją o warsztatach, okazano pomoc w przygotowaniu i przeprowadzeniu warsztatów, oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych. Zorganizowano 2 razy warsztaty w których uczestniczyły 33 osoby zajmujące się żywieniem.

II Śląski Festiwal Zdrowia

Cel- propagowanie zdrowego stylu życia.

Grupa docelowa- ogół społeczeństwa.

Koordynator i realizatorzy

- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu,
- Pracownicy sekcji Oświaty Zdrowotnej,
- Prezes Fundacji na Rzecz Zapobiegania i Zwalczania Nowotworów,
- Polski Komitet Zwalczania Raka Oddział Śląski,
- Fundacja na Rzecz Zapobiegania i Zwalczania Nowotworów,
- Parafia Piotra i Pawła Tarnowskie Góry,
- Pracownicy Firmy AVON Bytom, Tarnowskie Góry,

Honorowy Patronat nad przedsięwzięciem objął Marszałek Województwa Śląskiego.

Zasadnicze działania

- współpraca z Prezesem Fundacji na Rzecz Zapobiegania i Zwalczania Nowotworów podczas organizacji II Śląskiego Festiwalu Zdrowia, składającego się z Konferencji Naukowych pt. "Wybierz życie od naturalnego poczęcia do naturalnej śmierci", zamówienie mszy w intencji chorych na nowotwory i ich rodzin,
- współorganizacja przemarszu „Różowej Wstążeczki” w Tarnowskich Górach,
- wypuszczenie światełka do nieba jako znaku solidarności z chorymi na nowotwory,
- przygotowano plakat promujący powyższą akcję, oraz informacji do lokalnych mediów,

Kleszczowe zapalenie mózgu

Cel – zapobieganie kleszczowemu zapaleniu mózgu, oraz chorobom przenoszonym przez kleszcze

Grupa docelowa- ogół społeczeństwa pracownicy nadleśnictw Brynek i Świerklaniec,

Ramy czasowe – lipiec-sierpień 2011r.

Realizatorzy; pracownicy nadleśnictw Brynek i Świerklaniec, właściciele ośrodków wypoczynkowych nad zalewem Nakło-Chechło, pracownicy zakładów opieki zdrowotnej, pracownicy Związku Harcerstwa Polskiego.

Zasadnicze działania; organizacja narad w których przedstawiona i omówiona została akcja informacyjno-edukacyjna przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu oraz rozdysponowano materiały informacyjno-edukacyjne, które zostały wyeksponowane w widocznych miejscach w placówkach.

Profilaktyka Grypy

Cel – akcja informacyjna nt. profilaktyki grypy.

Grupa docelowa – ogół społeczeństwa.

Ramy czasowe – rok 2011.

Zasadnicze działania: Organizacja punktu z materiałami informacyjno-edukacyjnymi w PSSE Bytom, bieżąca dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych.

Działania i zadania oświatowo – zdrowotne realizowane są również poprzez:

- instruktaże i poradnictwo z zakresu form oraz metod działań oświatowo – zdrowotnych, podczas hospitacji placówek,
- wydawania i wypożyczania materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz pomocy edukacyjnych,
- koordynowanie, a także wspomaganie działań i inicjatyw instytucji, organizacji współpracujących w ramach realizacji zadań oświatowo – zdrowotnych,
- czuwanie nad właściwym obiegiem informacji ważnych dla realizacji zadań.
- pozyskiwanie bezpłatnych czasopism, ulotek, broszur, pism na temat promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, które pomagają wzbogaceniu działań oświaty zdrowotnej na terenie działania PSSE Bytom.

Dla zainteresowanych osób przez cały rok udostępniane są zbiory videoteki z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia. Najwięcej korzystają z tej możliwości nauczyciele i higienistki. Filmy edukacyjne wykorzystywane są w programach profilaktycznych i akcjach realizowanych w szkołach.

W powiecie tarnogórskim w roku 2011 przeprowadzono 27 wizytacji pracy w placówkach nauczania, wychowania oraz przeprowadzono narady dot. pozyskania partnerów oraz inauguracji programów profilaktycznych. Placówki oświatowo- wychowawcze chętnie realizują programy oświatowe, które są dobrze oprzyrządowane, zaś materiały informacyjno – edukacyjne zapewnione są dla wszystkich uczestników i realizatorów.

Reasumując należy stwierdzić, że realizacja przedstawionych przedsięwzięć, programów była zadowalająca. Pracownicy Inspekcji Sanitarnej nawiązywali współpracę z różnymi podmiotami. W działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym. Owocna współpraca z Pełnomocnikiem Burmistrza Miasta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień Urzędu Miasta w Tarnowskich Górach pozwoliła na zorganizowanie szeregu akcji dla społeczeństwa w Tarnowskich Górach.

Władze samorządowe mogą stanowić wiodącą rolę w ustalaniu priorytetów, integracji i koordynowaniu inicjatyw poszczególnych instytucji i organizacji. Ważne jest przeznaczenie większego budżetu na poziomie lokalnym na promocję zdrowia oraz wspieranie akcji i konkursów organizowanych przez PPIS w Bytomiu poprzez pomoc w fundowaniu nagród dla laureatów i zakupu drobnych gadżetów potrzebnych do przeprowadzenia akcji.

X. Działalność interwencyjna

W 2011 roku do PSSE w Bytomiu wpłynęło ogółem 61 wniosków mieszkańców o podjęcie interwencji w obiektach na terenie powiatu tarnogórskiego w tym 29 wniosków anonimowych. PPIS rozpatrzył 57 wniosków, 4 wnioski przekazał do rozpatrzenia innym organom zgodnie z kompetencjami. Pracownicy tut. Stacji przeprowadzili 54 kontrole interwencyjne. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano: 7 decyzji administracyjnych zarządzających, 16 zaleceń doraźnych. W stosunku do osób winnych rażących zaniedbań nałożono 17 grzywien w drodze mandatu karnego na kwotę 2850 zł. Z przeprowadzonych kontroli wynika, że 21 wniosków mieszkańców było zasadnych, natomiast pozostałe podania były niezasadne. Stan faktyczny opisany w protokołach nie potwierdził nieprawidłowości wskazanych w pismach.

W roku sprawozdawczym około 88% wniosków dotyczyło nieprawidłowości w zakładach branży spożywczej, zakładach opieki zdrowotnej, w obiektach użyteczności publicznej, w placówkach oświatowo-wychowawczych, w zakładach pracy. Tematyka interwencji zostały omówione przy dokonywaniu oceny danej grupy obiektów.

12 % wniosków dotyczyła uciążliwości, zagrożeń występujących wewnątrz budynków i pomieszczeń mieszkalnych. Zgłaszano: zagrzybienie mieszkań, zagrożenia gryzoniami, zwierzętami, insektami, zły stan sanitarny posesji. Administratorzy budynków po otrzymaniu pisma od PPIS w Bytomiu natychmiast usuwali nieprawidłowości i przeprowadzali stosowne zabiegi. Nie było konieczności wydawania decyzji administracyjnych zarządzających.

Wszystkie sygnały były szczegółowo i terminowo rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu. Cztery wnioski przekazano do załatwienia innym organom zgodnie z kompetencjami. Dwie sprawy złych warunków mieszkaniowych oddano do rozpatrzenia Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Tarnowskich Górach, sprawę związaną z nieprawidłowymi warunkami hodowli przekazano Wójtowi Gminy Świerklaniec natomiast sprawę przestrzegania przez zakład pracy standardów ochrony środowiska Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

XI. Działalność laboratoryjna

W zakresie badań laboratoryjnych

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badan Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń. Czwarta z sekcji - Sekcja Przygotowania Podłoży przygotowuje podłoża hodowlane dla potrzeb wszystkich Sekcji wykonujących badania mikrobiologiczne i bakteriologiczne.

Sekcja Badań Wody przeprowadza mikrobiologiczne i fizykochemiczne badania jakości:

- wody wodociągowej i przeznaczonej do spożycia : przebadano **312** próbek;
- wody z basenów kąpielowych: przebadano **162** próbek;
- wody wodociągowej ciepłej: przebadano **118** próbek.

W zakresie badań mikrobiologicznych oznaczane były: bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, ogólna liczba bakterii, liczba gronkowców koagulazododatnich, liczba bakterii z rodzaju *Legionella*. Badania fizyko-chemiczne obejmowały oznaczanie barwy, mętności, przewodnictwa, odczynu, jonu amonowego, azotynów, azotanów, chlorków, żelaza, manganu, glinu, twardości ogólnej czyli sumarycznej zawartości wapnia i magnezu. Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

Sekcja Badań Żywności w 2011 roku wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne, badania w kierunku znakowania środków spożywczych. Sumarycznie przebadano:

- w kierunku mikrobiologicznym – przebadano **90** próbek;
- w kierunku fizykochemicznym – przebadano **38** próbek;
- w kierunku sensorycznym – oceniono **25** próbek;
- w kierunku znakowania – oceniono wszystkie próbki w opakowaniach jednostkowych

Badania mikrobiologiczne, głównie w kierunku *Salmonella* i *Listeria monocytogenes* obejmowały następujące grupy produktów: mleko i przetwory mleczarskie, ciastka i lody, zioła i przyprawy, herbata, produkty mięsne . Monitoringiem objęte były następujące produkty: sery twarogowe, mleko, lody. Badania fizykochemiczne przeprowadzano w ramach monitoringu i urzędowej kontroli. W kierunku oznaczania azotynów i azotanów monitoringiem objęte były warzywa (sałaty, szpinak).

W kierunku znakowania objęto monitoringiem środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementy diety. Kontrolą objęto piekarnie skąd badano próbki sanitarne w kierunku zanieczyszczeń biologicznych. Przebadano 16 próbek sanitarnych (zmiotki), z czego kwestionowano 3 próbki. Badania sensoryczne żywności obejmowały wybrane grupy produktów spożywczych ujęte w rocznym planie poboru próbek.

Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń - przeprowadza badania:

- bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych – głównie wykrywanie pałeczek Salmonella i Shigella;
- badania parazytologiczne;
- badania skuteczności sterylizacji urządzeń.

W roku 2011 w sekcji wykonano:

- **2472** badania u osób podejmujących lub wykonujących prace, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby;
- **105** badań u osób, które były zakażone poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi;
- **34** badań osób u których mogą rozmnażać się i bytować drobnoustroje chorobotwórcze stanowiące potencjalne źródło zakażenia, a które same mogą pozostawać bez objawów chorobowych;
- **31** badań u osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu;
- **60** badania osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną;
- **127** badania dla osób w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Bytomiu posiada nowoczesne laboratorium, które służy na co dzień mieszkańcom nadzorowanego terenu.

Oddział Laboratoryjny Stacji ma wdrożony System Zarządzania Jakością i posiada akredytację na badania laboratoryjne udzieloną przez Polskie Centrum Akredytacji. Szeroka paleta badań laboratoryjnych pozwala na wykonywanie wielu zadań dotyczących zagrożeń zdrowotnych i oceny higienicznej środowiska, w tym środków spożywczych, wody oraz materiału biologicznego pochodzącego od pacjentów.

Dzięki sumiennej Polityce Jakości realizowanej w Oddziale Laboratoryjnym możemy uzyskać rzetelne, wiarygodne oraz obiektywne wyniki przeprowadzonych przez nas badań.

